

RAPORT
Z REALIZACJI KIERUNKÓW POLITYKI
OŚWIATOWEJ MIASTA W LATACH 2006-2010.
WNIOSKI I ZAMIERZENIA NA PRZYSZŁOŚĆ

Opole, lipiec 2010 r.

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Informacja o realizacji zadań	3
1.	Sieć szkół i placówek oświatowych	3
2.	Dostępność do oferty edukacyjnej	5
3.	Baza oświatowa	7
4.	Wyposażenie w sprzęt i pomoce naukowe oraz nowoczesne technologie i pomoce techno-dydaktyczne	9
5.	Kadra pedagogiczna	10
6.	Usprawnianie systemu zarządzania oświatą	14
7.	Podnoszenie jakości kształcenia	17
8.	Działalność edukacyjna	20
9.	Opieka, pomoc społeczna i edukacja prozdrowotna	22
10.	Finansowanie zadań oświatowych	23
11.	Podsumowanie	25
III.	Wnioski i zamierzenia na przyszłość	29

I. Wstęp

Rada Miasta Opola na LXVIII Sesji w dniu 31 sierpnia 2006 r. przyjęła „Kierunki polityki oświatowej miasta Opola na lata 2006 - 2010”, dokument określający perspektywiczne cele i zadania edukacyjne. Kierunki polityki oświatowej odzwierciedlają potrzeby środowisk edukacyjnych i oczekiwania społeczne oraz racjonalizują działania organu prowadzącego wobec wszystkich szkół i placówek oświatowych w mieście. Dla pełnej realizacji kierunków polityki oświatowej, określonych na najbliższe lata, ustalone zostały modele i standardy edukacyjne, do których dochodzenie będzie następowało w sposób ewolucyjny, uwarunkowane będzie realiami finansowymi, określonymi potrzebami oświatowymi i potrzebami środowiska społecznego.

Polityka oświatowa miasta Opola jest ukierunkowana na zapewnienie szerokiej oferty zaspokajającej aspiracje edukacyjne mieszkańców miasta i regionu, a także na zapewnienie możliwie najlepszych warunków rozwoju i wykształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych, na poziomie podstawowym i średnim. Uwzględnia ona tak istotne obszary jak: sieć szkolna, kształcenie, wychowanie i opieka, kadra pedagogiczna, baza oświatowa i wyposażenie w sprzęt oraz środki dydaktyczne, a także finansowanie zadań oświatowych.

W 2010 r. kończy się ponad czteroletnia realizacja przyjętej przez miasto Opole polityki oświatowej. Przedstawiona informacja ma na celu podsumowanie wieloletniej realizacji przyjętych kierunków polityki oświatowej miasta Opola. Materiał, przygotowany w oparciu o analizy prowadzone przez Wydział Oświaty, prezentuje syntetyczną informację i realizacji szerokiego zakresu działań podjętych na rzecz rozwoju oświaty w mieście, pokrótce pokazuje również problemy oraz trudności, jakie wystąpiły w realizacji przyjętych zamierzeń.

Istotną kwestią przedstawioną w niniejszym raporcie są wnioski i zamierzenia na przyszłość, które staną się podstawą opracowania założeń polityki oświatowej na kolejne lata.

II. Raport z realizacji działań określonych w „Kierunkach polityki oświatowej miasta Opola na lata 2006 – 2010”

1. Sieć szkół i placówek oświatowych

Lata 2006 – 2010 to okres poszukiwania rozwiązań optymalizujących sieć szkolną. Podjęte działania uwzględniały potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnej, a także istniejące możliwości finansowo - organizacyjne. Ich konsekwencją miało być zapewnienie satysfakcjonującej uczniów i ich rodziców sieci szkół i przedszkoli oraz właściwej ich organizacji.

Zmiany w sieci szkół w Opolu były zdeterminowane głównie sytuacją demograficzną. Z uwagi na występujący niż demograficzny szkoły należące do sieci w coraz większym stopniu pozostają niewypełnione. Dotyczy to szczególnie szkół podstawowych i gimnazjów, w których z roku na rok powstaje mniej oddziałów w stosunku do lat poprzednich, a w samych oddziałach odnotowuje się niższą liczebność uczniów.

Wobec powstających dysproporcji pomiędzy liczbą dzieci a liczbą miejsc w szkołach istotną kwestią stała się konieczność zmodyfikowania sieci szkół. W tym zakresie brane były pod uwagę następujące kryteria:

- po pierwsze najmniejsze szkoły, gdzie jest najmniej uczniów, etatów, więc mniej ujemnych skutków społecznych (konsekwencje działań dotyczą mniejszej grupy osób),
- stan techniczny i możliwości lokalowe obiektów,
- zagęszczenie szkół w danym rejonie miasta. Ważnym kryterium przy wyborze jest możliwość przełożenia ciężaru kształcenia do innej już istniejącej szkoły.

Projektowane zmiany w sieci szkół miały przede wszystkim na celu:

- zapewnienie wszystkim uczniom podobnych standardów kształcenia, w sytuacji, gdy wobec wszystkich uczniów stawiane są takie same wysokie wymagania egzaminacyjne,
- unowocześnienie bazy i zapewnienie oferty edukacyjnej na najwyższym poziomie,
- przeznaczenie większych środków finansowych na remonty i inwestycje, w tym termomodernizację, oraz doposażenie szkoły w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne.

Na podstawie prowadzonych analiz w 2007 r. przygotowano i przedłożono Radzie Miasta Opola propozycję zmian w sieci szkół podstawowych i gimnazjów. Propozycja ta, uwzględniająca określenie docelowej struktury kształcenia i docelowej sieci szkół na tych poziomach edukacyjnych, nie została rozpatrzona przez Radę Miasta Opola, tym samym nie podjęto działań mających na celu racjonalizację sieci szkół, polegającą na zmniejszeniu liczby szkół podstawowych i gimnazjów odpowiednio do istniejących potrzeb (likwidacja 2 szkół podstawowych i 1 gimnazjum).

W przypadku szkół podstawowych podjęto działania na rzecz bardziej efektywnego wykorzystania istniejących obiektów oświatowych. Część pomieszczeń PSP Nr 7 użyczono Stowarzyszeniu Przyjaciół Szkół Katolickich na prowadzenie Gimnazjum Katolickiego, natomiast część pomieszczeń PSP Nr 10 została przystosowana dla Miejskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli.

W przypadku publicznych gimnazjów istniała potrzeba pozostawienia w rejonie Zaodrza tylko jednej szkoły zaspokajającej potrzeby edukacyjne tej części miasta. Dokonano likwidacji Publicznego Gimnazjum Nr 3 przy ul. Lelewela (uchwała o likwidacji z dnia 23 kwietnia 2009 r.). Jednocześnie przeniesiono siedzibę PG Nr 8 do budynku po zlikwidowanym gimnazjum, natomiast część pomieszczeń w PSP Nr 14 po PG Nr 8 przeznaczono na potrzeby nowej siedziby Publicznego Przedszkola Specjalnego Nr 53, a także na tematyczne pracownie zajęć dla uczniów szkół podstawowych, w tym dla sześciolatków.

W sieci szkół podstawowych i gimnazjów dokonano zmian polegających na połączeniu dwóch szkół w zespół: Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Karola Musioła i Publicznego Gimnazjum Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów (uchwała o połączeniu z dnia 23 kwietnia 2009 r.).

Kolejną zmianą była likwidacja Filii w Czarnowasach, organizacyjnie przyporządkowanej Publicznej Szkole Podstawowej Nr 13 Specjalnej im. Janusza Korczaka w Zespole Szkół Specjalnych w Opolu (uchwała o likwidacji z dnia 23 kwietnia 2009 r.).

W przypadku szkół ponadgimnazjalnych dokonano likwidacji 6 liceów profilowanych i 2 techników uzupełniających, do których praktycznie nie było naboru (uchwała w sprawie likwidacji z 25 czerwca 2009 r.). Jednocześnie dokonano formalnej likwidacji niefunkcjonujących od roku szkolnego 2006/07, z powodu zmiany struktury szkolnictwa ponadgimnazjalnego, szkół na podbudowie ośmioletniej szkoły podstawowej i szkoły zasadniczej.

W 2009 r. podjęto także działania zmierzające do likwidacji PSP Nr 25 w Gosławicach i zastąpienia tej placówki stowarzyszeniową publiczną szkołą podstawową z oddziałami dwujęzycznymi prowadzoną przez mniejszość niemiecką. Ze względu na brak akceptacji przez część przedstawicieli Rady Dzielnicy Gosławice, reprezentującej społeczność lokalną, nie zostały one poddane pod obrady Rady Miasta Opola zgodnie z zamierzeniami w styczniu 2010 r.

Trwają prace związane z przygotowaniem zmiany uchwały o sieci szkół podstawowych i gimnazjów i granicach ich obwodów. Proponowane zmiany, związane przede wszystkim z koniecznością aktualizacji nazw szkół oraz nazw ulic w obwodach poszczególnych szkół i uwzględnienia w nich nowych ulic powstałych w związku ze zmianami

urbanistycznymi w mieście, w pewnym zakresie przyczynią się do lepszego wypełnienia niektórych szkół. Zgodnie z zamierzeniami zostaną one przedstawione Radzie Miasta Opola jeszcze w bieżącym roku.

2. Dostępność do oferty edukacyjnej

W omawianym okresie podjęto wiele działań pozwalających zapewnić maksymalną dostępność do oferty edukacyjnej, zwłaszcza na poziomie przedszkolnym, gdzie występuje od kilku lat zwiększone zapotrzebowanie na opiekę. Starano się utrzymać w 32 przedszkolach publicznych zwiększoną liczbę miejsc w stosunku do lat ubiegłych, by zgodnie z założeniami polityki oświatowej miasta Opola objąć edukacją przedszkolną jak największą liczbę dzieci. Na przestrzeni kilku ostatnich lat były tworzone dodatkowe oddziały w tych przedszkolach, które dysponowały pełnometrażowymi salami, wykorzystywanymi dotychczas do zabaw ruchowych, ćwiczeń gimnastycznych, zajęć dodatkowych i imprez przedszkolnych.

Do zwiększenia liczby miejsc w przedszkolach przyczyniła się także realizacja projektów edukacyjnych w ramach PO Kapitał Ludzki, zakładających wsparcie edukacji przedszkolnej w mieście Opolu, dzięki którym zostały stworzone w przedszkolach dodatkowe miejsca dla dzieci, a także dostosowywany jest czas pracy wybranych placówek do potrzeb pracujących rodziców.

Istotne znaczenie miało także objęcie pewnej części dzieci sześciolatków edukacją szkolną (85 dzieci w 2009 r.), co umożliwiło zwiększenie ilości wolnych miejsc dla dzieci w przedszkolach.

W rekrutacji do przedszkoli wykorzystywany jest od kilku lat elektroniczny system naboru, który usprawnia przyjmowanie dzieci oraz pozwala na bieżący nadzór nad rekrutacją w poszczególnych jednostkach i w całym mieście, ułatwia on także poszukiwanie wolnego miejsca tym rodzicom, którzy na umieszczenie swojego dziecka w przedszkolu decydują się w trakcie roku szkolnego.

Zwiększone zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną przełożyło się na powstanie nowych niepublicznych placówek przedszkolnych. Do istniejących dotychczas 4 niepublicznych przedszkoli dołączyło 5 punktów przedszkolnych i 1 przedszkole, które rozpoczęło działalność od stycznia 2010 r.

W szkołach podstawowych (obwodowych) liczba tworzonych oddziałów klasy pierwszej corocznie jest niższa od liczby oddziałów wychodzących (klasa szósta), stąd ogólna liczba oddziałów funkcjonujących w tych szkołach jest niższa w stosunku do lat poprzednich, a liczba miejsc w szkołach na tym etapie kształcenia wyższa niż istniejące potrzeby.

Jedną z najistotniejszych kwestii na tym etapie edukacji jest przygotowanie szkół do objęcia edukacją dzieci sześciolatków. Dokonane w 2009 r. zmiany w ustawie o systemie oświaty wprowadziły stopniowe obniżenie obowiązku szkolnego do szóstego roku życia. W związku z tym działania koncentrowały się na ocenie stanu przygotowania szkół do przyjęcia sześciolatków oraz zapewnieniu im odpowiedniej oferty i warunków kształcenia. Rok 2009 był pierwszym rokiem realizacji rządowego programu „Radosna szkoła”, dzięki któremu możliwe stało się wyposażenie szkół w pomoce dydaktyczne oraz place zabaw. Istotny w realizacji działań był opracowany przez Wydział Oświaty wraz dyrektorami przedszkoli i szkół podstawowych oraz poradni psychologiczno – pedagogicznej „Miejski Program działań przedszkoli i szkół podstawowych w zakresie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej”. Wspólne działania zaowocowały przyjęciem od września 2009 r. znacznej grupy dzieci sześciolatków (85 osób) do klas I szkół podstawowych, dzięki czemu Opole uzyskało stosunkowo wysoki stopień objęcia sześciolatków edukacją szkolną (w skali województwa 215 osób).

W gimnazjach, podobnie jak w szkołach podstawowych, ogólna liczba oddziałów jest niższa w stosunku do lat poprzednich, a liczba miejsc w szkołach na tym etapie kształcenia pozostaje wyższa w stosunku do istniejących potrzeb. Prowadzone analizy porównawcze, obejmujące ilość miejsc w tych szkołach, liczbę osób starających się o przyjęcie i osób przyjętych, pozwalają na określenie docelowej struktury kształcenia, czyli ustalenie, które szkoły są preferowane przez uczniów. Z tego względu gimnazja mogły przyjmować absolwentów szkół podstawowych zamieszkałych poza obwodem danego gimnazjum, jeżeli dysponowały wolnymi miejscami. W uzgodnieniu z dyrektorami szkół ustalono, że szkoły mogły uruchomić tyle oddziałów klasy pierwszej, na ile pozwalały im optymalne warunki pracy, z uwzględnieniem bazy lokalowej, jednozmianowości, zachowania warunków bezpiecznej i higienicznej pracy.

Szkoły ponadgimnazjalne, które w coraz większym stopniu doświadczają konsekwencji niżu demograficznego, zmuszone są podejmować zwiększony wysiłek na rzecz promocji swej oferty edukacyjnej, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że ponad połowa uczniów tych szkół to osoby spoza Opola. Ze względu na taką sytuację istnieje konieczność racjonalnego planowania rekrutacji, które opiera się przede wszystkim o:

- doświadczenia wynikające z naboru z lat poprzednich (m.in.: niskie zainteresowanie uczniów proponowaną ofertą kształcenia, zapotrzebowanie rynku pracy, losy absolwentów),
- możliwości organizacyjne szkoły w celu wyeliminowania dwuzmianowości w szkołach dla młodzieży,
- perspektywy dalszego kształcenia.

Likwidacja liceów profilowanych i techników uzupełniających nie spowodowała utraty miejsc w opolskim szkolnictwie ponadgimnazjalnym, bowiem proponowana oferta kształcenia w ostatnich latach została wzbogacona o nowe kierunki i zawody w technikach oraz zasadniczych szkołach zawodowych, zgodnie z preferencjami młodzieży i potrzebami rynku pracy.

Wykorzystywany w procesie naboru elektroniczny system wspomaganie rekrutacji został rozszerzony na inne powiaty województwa opolskiego oraz organy prowadzące szkoły niepubliczne, co w efekcie zaowocowało koordynacją naboru na poziomie prawie całego regionu opolskiego, co umożliwia organom prowadzącym szkoły ponadgimnazjalne pełniejszą orientację co do preferencji młodzieży w wyborze szkół oraz bardziej precyzyjne planowanie naboru.

Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne

Miasto Opole zapewniło odpowiednie warunki do stworzenia bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych a szkoły miały możliwość organizowania zajęć pozalekcyjnych w miarę istniejących potrzeb. Od roku szkolnego 2006/07 wprowadzony został system przydzielania szkołom godzin zajęć pozalekcyjnych, określający liczbę godzin przypadających na oddział na danym etapie kształcenia. Miało to na celu wyrównanie dysproporcji w dostępie do tych zajęć w poszczególnych szkołach i stopniowe dochodzenie do bogatej oferty we wszystkich placówkach. W ramach ustalonego systemu przewidziano:

- 2 godziny na oddział w szkołach podstawowych,
- 3 godziny na oddział w gimnazjach,
- 3 godziny na oddział w szkołach ponadgimnazjalnych (oraz dodatkowo 1 godzina na oddział w klasach maturalnych).

Zajęcia pozalekcyjne - edukacyjne, opiekuńcze i wychowawcze – były realizowane w pięciu podstawowych programach:

- „Mamy równe szanse” – zapewnienie wszystkim dzieciom takich samych warunków dydaktycznych w szkole danego typu, co oznacza także organizowanie zajęć wyrównawczych,
- „Matura – już wkrótce” – dla uczniów przystępujących do matury. Dyrektorzy szkół, podejmując decyzję o realizacji programu, mają prawo zwiększyć liczbę godzin o jedną w tygodniu na każdy oddział klasy trzeciej. Wprowadzenie tych zajęć ma na celu ograniczenie korepetycji.
- „Otwarte drzwi” – program opiekuńczy dla uczniów, którego celem jest m.in. stworzenie możliwości odrabiania lekcji w szkole pod opieką nauczycieli.
- „Nauczyciel na szóstkę” - program autorskich zajęć pozalekcyjnych polegających na wprowadzeniu nowych form pracy z uczniami.
- „Najlepsi z najlepszych” – program przewiduje przyznanie godzin dydaktycznych na prace z uczniami wybitnie zdolnymi lub na prowadzenie międzyszkolnych kółek olimpijskich.

Zadaniem takiego systemu organizacji zajęć pozalekcyjnych było przede wszystkim wsparcie szkół w realizacji ich programów wychowawczych, dzięki czemu szkoły mogły w większym stopniu zapewnić:

- pomoc uczniom zagrożonym niepowodzeniami szkolnymi, umożliwiającą im osiągnięcie sukcesów na miarę ich możliwości,
- umożliwienie wszechstronnego rozwoju uczniom wykazującym zainteresowania w danej dziedzinie,
- ograniczenie korepetycji i zajęć płatnych dla uczniów.

Obecnie liczba godzin miejskich jest pomniejszona we wszystkich szkołach o 1 na oddział w związku z wejściem w życie, od 1 września 2009 r. zmian w art. 42 ustawy Karta Nauczyciela, zgodnie z którym w ramach tygodniowego czasu pracy nauczyciele szkół mają obowiązkowo przepracować dodatkowo jedną godzinę tygodniowo, oprócz obowiązkowego ustalonego dla nich pensum. Taki zapis ustawowy daje szkołom możliwość wzbogacania oferty edukacyjnej o dodatkowe zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów.

Oferta zajęć pozalekcyjnych, realizowanych przez szkoły, była uzupełniana działalnością placówek wychowania pozaszkolnego:

5. Młodzieżowy Dom Kultury realizował zajęcia prowadzone w pracowniach w ramach kół zainteresowań dla 4.000 uczestników. Prowadził swoją działalność w formach stałych (zespoły, sekcje, koła zainteresowań, pracownie, kluby), okresowych i okazjonalnych, był również organizatorem zajęć pozalekcyjnych w opolskich szkołach.
6. Międzyszkolny Ośrodek Sportowy - realizował zajęcia z zakresu 10 dyscyplin sportowych w ramach sekcji sportowych.

3. Baza oświatowa

Przeprowadzono zaplanowane, okresowe przeglądy techniczne obiektów oświatowych (co 5 lat) wymagane przepisami prawa budowlanego, dokonano też wielu projektów bieżących, wydając opinie dotyczące konieczności i zakresu niezbędnych robót remontowych i inwestycyjnych, w oparciu o które składano propozycje do projektów budżetów miasta Opola w poszczególnych latach.

W ramach dostosowania naszej bazy oświatowej do standardów bezpieczeństwa szeroko pojętego, zarówno bezpieczeństwa użytkowników tych obiektów jak i samych budynków od strony technicznej, co stwarza zawsze poprawę funkcji i warunków korzystania z tych obiektów oraz estetykę wewnętrzną i wymogi sanitarne wykonano:

- remonty dachów nad budynkami (ZSZ nr 4, PLO nr I, PLO nr V, PP nr 3,4,5,6,14,16,18,37,42,46, Biblioteki Publicznej), oraz dachów nad salą gimnastyczną (PG nr 4, PSP nr 24),
- wymianę rur i rynien spustowych (PLO Nr I i PLO nr III),
- remont zabytkowej elewacji (PLO nr V),
- wymianę instalacji elektrycznej (PG 3, 5, PLO nr II, PSP nr 10),
- poza wymianą instalacji w ramach termomodernizacji przeprowadzono remont c.o. (PG nr 5, PSP nr 9, PP nr 30),
- wyremontowano instalację gazową i wodociągową (ZSZ nr 4),
- wymianę instalacji oświetleniowej (PG 7, PLO nr II, PSP 10, 11),
- kapitalne remonty sanitariatów (PSP nr 2, 21, PP nr 26 oraz rozpoczęto w ZSElekt.),
- remonty podłóg w salach dydaktycznych (ZSEkon),
- budowano lub rozbudowano wentylację (ZSEkon., PSP nr 2, PSP nr 9, PSP nr 5-sala gimnastyczna),
- malowanie korytarzy (PLO nr II),
- wydzielenia p. pożarowego klatek schodowych (PSP nr 2, ZPO-CKP),
- wymianę stolarki okiennej(PP nr 14, 55 , PG nr 4, 8, PLO nr II, ZPO-CKP) i drzwiowej (PP nr 14, PG nr 3),
- remont ściany zewnętrznej (PP nr 4, PSP nr 10),
- remont tarasów (PP nr 14) i balkonów (PSP nr 24).

Przeprowadzono termomodernizację obiektów oświatowych:

- PLO nr II i PLO nr III,
- PG nr 2,
- PP nr 20,
- PSP nr 20, PSP nr 21.

Częściowo docieplono budynek w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1.

Przygotowano dokumentację dla PSP nr 5 jako pierwszego obiektu, którego termomodernizacja będzie współfinansowana ze środków europejskich. Przygotowano również do termomodernizacji Zespół Szkół Ekonomicznych, PSP nr 14, PG nr 4 i 8, PP nr 28.

Z bardzo dobrym skutkiem budowano i modernizowano bazę sportową w placówkach oświatowych.

- Wybudowano hale namiotowe (PLO nr III, PG nr 7) oraz wyposażono je w niezbędny sprzęt.
- Zmodernizowano sale gimnastyczne (PG nr 7, PSP nr 10) i wymieniano podłogi w salach gimnastycznych (ZPO –CKP, PLO nr V, PSP nr 29, PSP nr 21).
- Wybudowano boiska o nawierzchni syntetycznej (PSP nr 5 ,PSP nr 11, PSP nr 15, PG nr 2, PG nr 3, PG nr 4, PG nr 7).
- Wyposażono boiska szkolne w sprzęt i urządzenia sportowe (PG nr 8), wyremontowano boisko do koszykówki (PSP nr 21).
- Opracowano pierwsze dokumentacje techniczne rozbudowy sal gimnastycznych w ramach programu rozbudowy małych sal gimnastycznych miasta Opola (PG nr 2).
- Zamontowano piłkochwyty (PLO nr IV, PSP nr 2).
- Wybudowano plac zabaw w PSP nr 2.
- Wykonano oświetlenie oraz wyposażenie w monitoring boisk (PSP nr 15, PSP nr 20, PG nr 2, PG nr 4).
- wyremontowano place szkolne w PSP nr 21 oraz miejsca postojowe w PLO nr III.

Przygotowanie do nowych zadań do reformy Szkolnictwa Zawodowego. Modernizacja bazy kształcenia praktycznego – Centrum Kształcenia Praktycznego:

- Adaptacja pomieszczeń budynku B dla potrzeb pracowni. spawalniczej, zakupiono wyposażenie pracowni oraz urządzenie spawalnicze MINI MAG.
- Adaptacja pomieszczeń budynku bursy na pracownię hotelarską.
- Wydzielenie budowlane pomieszczenia sprężarkowi, zakup sprężarki śrubowej.
- Zakup sprzętu do pracowni mechanicznej (przecinarka taśmowa, wiertarki: promieniowa, słupowa, stołowa i wieloczynnościowa).
- Zakup sprzętu do pracowni mechatroniki (sprzęt sterowniczy, pneumatyczny, hydrauliczny).
- Opracowano dokumentację techniczną przebudowy budynku bursy.

Dostosowanie szkół i placówek oświatowych dla potrzeb osób niepełnosprawnych, usuwanie barier architektonicznych i transportowych:

- rozbudowano CKS – III etap,
- zakupiono schodołaz (PG nr 1, PSP nr 13 (wózek Jolly),
- zamontowano dźwig dla osób niepełnosprawnych w PSP nr 15,
- dostosowano dla dzieci niepełnosprawnych sanitariaty w PP nr 51,
- zakupiono w pełni wyposażony i przystosowany do przewozu dzieci na wózkach – 16 osobowy bus dla Centrum Kształcenia Specjalnego,
- opracowano również dokumentację techniczną na adaptację segmentu budynku w PSP nr 14 dla potrzeb Publicznego Przedszkola Specjalnego Nr 53,
- przebudowano wejście do świetlicy z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych oraz zamontowano podnośnik dla osób niepełnosprawnych.

Stworzenie systemu zabezpieczenia i monitorowania obiektów oświatowych.

- Monitoring wizyjny ZSZ nr 4, PLO nr I i PLO nr II, PSP nr 2, PSP nr 11, PSP nr 20.

Ponadto rozbudowano pomieszczenia auli na potrzeby teatru szkolnego i studia muzyki w V LO. Dokonano adaptacji pomieszczeń w budynkach (PSP nr 10 dla MODN, PG nr 2 na bibliotekę i pomieszczenie dla ZZ) oraz obecnie trwają prace na adaptację strychu na świetlicę w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 dla potrzeb dzieci sześciolletnich, które przysły do szkoły.

Wykonany i opisany zakres działań dot. jedynie zadań dużych realizowanych przez Wydział Oświaty. Wiele mniejszych remontów i modernizacji nie raz o istotnym znaczeniu przeprowadzały dyrekcje szkół i przedszkoli w własnym zakresie i często z własnych środków finansowych.

4. Wyposażenie w sprzęt i pomoce naukowe oraz nowoczesne technologie i pomoce techno-dydaktyczne

Pięć szkół (PSP nr 5, PG nr 1, PG nr 4, PG nr 7, ZSZ nr 4) otrzymało dotacje celowe z budżetu państwa na łączną kwotę 27.937 zł z przeznaczeniem na finansowanie wydatków związanych ze świadczeniem usługi przyłączenia do sieci w celu zapewnienia korzystania z usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu:

Łącze szerokopasmowe zapewnia stałe i szybkie połączenie, pozwalając użytkownikom na uzyskanie dostępu do Internetu przy jednoczesnym korzystaniu z telefonu, ponadto jest wydajniejsze niż połączenie modemowe, które wykorzystuje wyłącznie linię telefoniczną.

Z uwagi na różny stan istniejącej infrastruktury związanej z dostępem szkół do Internetu, kwoty dotacji były bardzo zróżnicowane. *Prawo telekomunikacyjne* nie przewiduje refundacji kosztów przyłączenia do sieci poniesionych w poprzednich latach.

Dwadzieścia jeden szkół otrzymało dotację z budżetu państwa z przeznaczeniem na monitoring wizyjny obejmujący:

- zestaw w wersji ze standardowym wyposażeniem,
- zestaw w wersji z dodatkowym wyposażeniem,
- modernizacji lub rozszerzenia istniejącego zestawu.

Całkowity koszt inwestycji wyniósł 309.173 zł przy udziale własnym 140.262 zł. Różnicę w wysokości 168.911 zł pokryto ze środków pochodzących z dotacji otrzymanej z budżetu państwa.

Kolejnym przedsięwzięciem było przystąpienie do projektu „Opolska Szkoła, szkoła ku przyszłości” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 – 2013 II Oś Priorytetowa – Społeczeństwo Informacyjne, Działanie 2.1 Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT oraz Działanie 2.2 Moduły informacyjne, platformy e-usługi i bazy danych. Do projektu przystąpiło 5 szkół: PSP nr 21, PG nr 5, PG 8, PLO nr II, ZS Elektrycznych. Zgodnie z umową partnerską na realizację przedmiotowego projektu, finansowanie nastąpi w latach 2010 – 2011 projektu. Przygotowanie szkół do udziału w projekcie obejmuje:

- wydzielenie i przygotowanie pomieszczenia na serwerownię szkolną,
- przygotowanie podłącza elektrycznego zgodnie z obowiązującą normą,
- aktualizację planów technicznych szkoły, w tym aktualizację infrastruktury prądowej.

W ramach rządowego programu „Radosna szkoła” szkoły podstawowe ubiegały się m.in. o wsparcie finansowe na:

- zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w szkołach,
- utworzenie lub modernizację szkolnych placów zabaw.

Otrzymano wsparcie finansowe dla 17 szkół (PSP nr 1, PSP nr 2, PSP nr 5, PSP nr 7, PSP nr 8, PSP nr 9, PSP nr 10, PSP nr 11, PSP nr 14, PSP nr 15, PSP nr 16, PSP nr 20, PSP nr 21, PSP nr 24, PSP nr 25, PSP nr 26 PSP nr 29) i dla Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 1 na łączną kwotę 191.992 zł. Przyznane wsparcie finansowe zostało przeznaczone na zakup pomocy dydaktycznych mających na celu wspomaganie kształtowania u dziecka umiejętności motorycznych oraz wspomaganie kształtowania umiejętności w zakresie koordynacji wzrokowo – ruchowej, spostrzegawczości, sprawności i zdolności manualnych, a także precyzji i celowości ruchu oraz wyobraźni przestrzennej.

5. Kadra pedagogiczna

W ciągu pięciu lat realizacji kierunków polityki oświatowej miasta Opola na lata 2006 – 2010, zrealizowano w stopniu dobrym zadania dotyczące funkcjonowania kadry pedagogicznej. Systematycznie co roku dokonywano diagnozy oczekiwań i potrzeb w zakresie doskonalenia zawodowego, uwzględniając występującą tendencje. Organ prowadzący w oparciu o wnioski dyrektorów szkół i placówek, uwzględniając wieloletnie plany doskonalenia zawodowego oraz programy rozwoju szkół, opracowywał na każdy rok budżetowy plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, a w nim specjalności i formy kształcenia oraz maksymalną kwotę dofinansowania opłat dla nauczycieli podejmujących uzgodnione formy kształcenia i doskonalenia. Na jego realizację wyodrębniano co roku środki finansowe w budżecie organu prowadzącego, w kwocie 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. W kolejnych latach w zależności od liczby nauczycieli oraz m.in. ich awansu zawodowego, były to następujące kwoty: 2006 – 782 100 zł; 2007 – 845 000 zł; 2008 – 807 700 zł; 2009 – 850 300 zł; 2010 – 829 800 zł. Dofinansowanie na jeden etat dla nauczycieli, w tym dyrektorów wynosiło: 2006 – 274 zł; 2007 – 344 zł; 2008 – 309 zł; 2009 – 344 zł; 2010 – 360 zł. Ze środków tych sfinansowano w części lub całości opłaty za: kształcenie pobierane

przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli; kursy kwalifikacyjne i doskonalące, seminaria, inne formy doskonalenia zawodowego dla nauczycieli skierowanych przez dyrektora szkoły lub placówki oraz finansowano koszty przejazdów, zakwaterowania i wyżywienia nauczycieli, którzy na podstawie skierowania przez dyrektora szkoły lub placówki uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego, a w szczególności uzupełniają lub podnoszą kwalifikacje.

Dla skutecznej realizacji wprowadzanych w oświacie zmian, dyrektorzy szkół wskazywali kierunki, w których nauczyciele powinni się doskonalić. Wspólnie z organem prowadzącym co roku kierowano to doskonalenie na aktualne i niezbędne obszary oraz tematy. W ostatnim roku były one ukierunkowane na:

- wdrażanie podstawy programowej i potrzebę współpracy nauczycieli z różnych etapów edukacyjnych oraz metody pracy z 6 latkiem w szkole,
- nowatorskie metody pracy z dziećmi, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, dobre sposoby zagospodarowania czasu wolnego dzieci,
- wspomaganie wczesnego rozwoju dziecka, kontrolę psychologiczną nad dziećmi, współpracę z rodzicami w zakresie profilaktyki wychowania,
- nowości w zakresie wymogów p-poż, bhp, udzielania pierwszej pomocy, zarządzania bezpieczeństwem człowieka w środowisku pracy, radzenia sobie ze stresem, zdobycie wiedzy i umiejętności z zakresu emisji głosu,
- wzbogacanie umiejętności komunikacyjnych i psychologicznych, zastosowanie mediacji i negocjacji w profilaktyce przemocy i promocję współdziałania,
- diagnozę i terapię dysleksji w różnych okresach życia dziecka, integrację polisensoryczną,
- edukację ekologiczną, regionalną oraz informatyczną, naukę j. obcych, jakość prowadzenia gimnastyki korekcyjnej,
- problemy organizacji i zarządzania szkołą,
- doskonalenia umiejętności wynikających ze stosowania EWD,
- konstruowania narzędzi badawczych do diagnozy na koniec etapu edukacyjnego,
- zdobycie umiejętności analizy wyników egzaminów zewnętrznych, wykorzystania tych wyników i wnioskowania,
- obowiązkowe szkolenia metodyczno – dydaktyczne nauczycieli rozpoczynających prace w szkole, doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie projektowania pracy wychowawczej oraz doskonalenie umiejętności psychologiczno – pedagogicznych w pracy nauczyciela,
- zastosowanie technologii informacyjnych w nauczaniu, szczególnie przedmiotów ścisłych, zawodowych oraz kształtowanie umiejętności wykorzystania tej wiedzy w praktyce,
- tworzenia własnych programów, wspieranie powstawania autorskich programów nauczania w szczególności promujących nowe jakościowo rozwiązania techniczne i naukowe, opracowanie i wdrażanie modułowych programów nauczania dla zawodu,
- przygotowanie absolwentów do mobilności edukacyjnej i zawodowej w tym w obszarze edukacji międzynarodowej i międzynarodowych rynków pracy.

Kolejnymi działaniami przybliżano się do realizacji ważnego zadania, jakim było „Tworzenie w Opolu zintegrowanego systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli opartego o współpracę z uczelniami wyższymi i ośrodkami doskonalenia przy wykorzystaniu programów i środków europejskich. Szkoły współpracowały ze środowiskiem naukowym opolskich uczelni. Nauczyciele szkół wraz z pracownikami uczelni uczestniczyli we wspólnych konferencjach, sympozjach, wykładach i seminariach. Pracownicy naukowcy prowadzili w szkołach zajęcia dydaktyczne, warsztaty edukacyjne, odbywali spotkania autorskie, byli prelegentami na zajęciach szkolnych, prowadzili badania na terenie szkół, współdziałali przy

organizacji i uczestniczyli w sesjach popularnonaukowych organizowanych przez szkoły. Szkoły wspólnie z uczelniami realizowały projekty naukowe oraz wymieniały doświadczenia dydaktyczne i wychowawcze. Profesjonalnie natomiast, organizację doskonalenia zawodowego nauczycieli zapewniał Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli. W tym celu systematycznie współpracował z różnymi wyższymi uczelniami i innymi ośrodkami doskonalenia. Efektem tej współpracy były wspólnie realizowane programy, dzięki którym nauczyciele mogli doskonalić swoje umiejętności.

Siedmioosobowa grupa konsultantów i doradców metodycznych uczestniczyła w szkoleniach metodycznych w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Wdrażanie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i ogólnego w poszczególnych typach szkół” (przeszkolenie wojewódzkich ekspertów przedmiotowych). Wspólnie z Uniwersytetem Opolskim realizowany był program „Doradztwo dla przyszłości”. MODN z Instytutem Nauk Pedagogicznych UO i Wydziałem Oświaty UM Opola współorganizował międzynarodową konferencję „Nauczyciele europejscy w przestrzeni edukacji wielo- i międzykulturowej”, a z Instytutem Badań Pedagogicznych UO konferencję „Sześciolatek w szkole”. Nawiązana została współpraca z następującymi instytucjami: Biuro Edukacji Publicznej IPN Oddz. Wrocław Delegatura w Opolu, Muzeum Historii Polski, Stowarzyszenie Rodzina Katyńska w Opolu, Centralne Muzeum Jeńców Wojennych Łambinowice – Opole, Muzeum Śląska Opolskiego, Dom Współpracy Polsko – Niemieckiej w Gliwicach, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty, Uniwersytet Wrocławski i Uniwersytet Śląski Wydział Matematyki, Instytut Goethego w Krakowie, CODN Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Ponadto MODN prowadził działalność wydawniczą, propagował i wspierał nowatorskie inicjatywy nauczycieli oraz realizował projekty edukacyjne zarówno w ramach grantów kuratorskich jak i środków europejskich. W kwietniu br. został zakończony projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Oświata jutra – kursy doskonalące dla kadry administracyjnej i zarządzającej oświatą w mieście Opolu”. W tej edycji udział wzięli sami dyrektorzy opolskich jednostek oświatowych. W kolejnym projekcie (projekt złożony w czerwcu) beneficjentami będą nauczyciele.

Dla nauczycieli wszystkich specjalności MODN organizował doradztwo metodyczne zatrudniając 28 doradców metodycznych. Nauczyciele korzystający z oferty szkoleniowej MODN otrzymali wsparcie metodyczne i merytoryczne. Z proponowanych przez MODN form doskonalenia skorzystało: 2006 – 3255 nauczycieli; 2007 – 3401; 2008 – 2807; 2009 – 2622.

Doradcy monitorowali potrzeby środowiska nauczycielskiego m.in. poprzez sondaż i ewaluację swojej pracy. Doskonalenie systemu doradztwa metodycznego było i jest priorytetowym zadaniem MODN. W związku z tym zorganizowano tzw. szkołę doradztwa przywarsztatowego, której funkcjonowanie polega na prowadzeniu przez doradców metodycznych i konsultantów lekcji otwartych i pokazowych obserwowanych przez nauczycieli różnych przedmiotów wszystkich etapów edukacyjnych. Prezentowane rozwiązania metodyczne są świetnym punktem wyjścia do budowania płaszczyzny wymiany doświadczeń nauczycieli, a tym samym doskonalenia własnego warsztatu pracy.

W ciągu ostatnich pięciu lat znacznie doposażono warsztat pracy nauczycieli w nowoczesny sprzęt (komputery, wyposażenie sal). Środki na ten cel pochodziły zarówno wprost z budżetu miasta oraz z realizowanych projektów edukacyjnych.

W 2008 r. w Regulaminie określającym wysokość stawek oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków: motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy, za wysługę lat, szczegółowy sposób obliczania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe

i godziny doraźnych zastępstw oraz szczegółowe zasady przyznawania i wypłacania nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego, zwiększono o 5% pulę środków na dodatki motywacyjne dla nauczycieli prowadzących kształcenie zawodowe (teoretyczne i praktyczne). Obecnie pula ta wynosi nie mniej niż 10% ogólnej sumy ich wynagrodzeń zasadniczych (dla pozostałych nauczycieli pula ta wynosi nie mniej niż 5% ich wynagrodzeń zasadniczych). Ten instrument motywacyjny zwiększył szansę na pozyskanie przez szkoły nauczycieli specjalistów z różnych dziedzin kształcenia zawodowego, a dyrektorom możliwość większego niż dotychczas motywowania nauczycieli, a zarazem zatrudniania nauczycieli o pożądanym kwalifikacjach i specjalizacji.

Począwszy od roku 2009 organ prowadzący ma obowiązek dokonywania analizy poniesionych w danym roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń o których mowa w art.30 ust.3 Karty Nauczyciela oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. W przypadku nieosiągnięcia wymaganego poziomu wynagrodzenia, organ prowadzący ma obowiązek wypłacenia jednorazowego dodatku uzupełniającego, w terminie o 31 stycznia następnego roku. W roku 2009, w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Opole, łączna kwota niedopłaty wyniosła 18.570,52 zł, a dotyczyła tylko nauczycieli stażystów. Wielkość tej kwoty świadczy o tym, że wysokość stawek dodatków do wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ustalonych w uchwale Rady Miasta jest właściwa.

W okresie realizacji kierunków polityki oświatowej miasta Opola na lata 2006 – 2010, organ prowadzący przeprowadził 190 postępowań egzaminacyjnych na stopień nauczyciela mianowanego: 2006r. – 90 postępowań; 2007r. – 10; 2008r. – 15; 2009r. – 75. Wszystkie postępowania zakończyły się wydaniem decyzji o uzyskaniu stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego.

Obecnie opolska kadra pedagogiczna to w 51 % nauczyciele dyplomowani, a 24 % to nauczyciele mianowani. Efekty jej pracy przekładają się na osiągnięte przez uczniów wyniki sprawdzianów i egzaminów.

Dyrektorzy szkół jako pracodawcy, a jednocześnie odpowiedzialni za jakościowe wyniki pracy edukacyjnej szkół prowadzili uzasadnioną potrzebami szkół politykę kadrową.

W opolskich jednostkach oświatowych wszystkich typów zatrudnionych było:

2006 r. – 2875 nauczycieli (w tym: 44% dyplomowani, 35% mianowani, 16% kontraktowi i 5% stażyści) i 1323 pracowników samorządowych;

2007 r. – 2876 nauczycieli (w tym: 44% dyplomowani, 29% mianowani, 25% kontraktowi i 2% stażyści) i 1344 pracowników samorządowych;

2008 r. – 2747 nauczycieli (w tym: 48% dyplomowani, 26% mianowani, 21% kontraktowi i 5% stażyści) i 1263 pracowników samorządowych;

2009 r. – 2706 nauczycieli (w tym: 49% dyplomowani, 25% mianowani, 21% kontraktowi i 5% stażyści) i 1271 pracowników samorządowych;

2010 r. (marzec) – 2732 nauczycieli (w tym: 51% dyplomowani, 24% mianowani, 21% kontraktowi i 4% stażyści) i 1274 pracowników samorządowych.

Nauczyciele stażyści i nauczyciele kontraktowi, łącznie stanowią przeciętnie 25% ogółu zatrudnionych nauczycieli we wszystkich jednostkach oświatowych.

W szkołach funkcjonował system wsparcia i pomocy metodyczno – organizacyjnej dla młodych nauczycieli. Potrzeby tej grupy uwzględniano również w wewnętrznym i zewnętrznym doskonaleniu.

Jednocześnie analizowano zatrudnienie emerytów, pod kątem uzasadnionych potrzeb szkół w tym zakresie. Najczęstszym powodem zatrudniania nauczycieli – emerytów, jest

konieczność zatrudnienia na czas określony na zastępstwo za nieobecnego nauczyciela. Ponadto dyrektorzy zatrudniają emerytów na stanowiska np. nauczycieli przedmiotów zawodowych - specjalistycznych, w niepełnym wymiarze, z uwagi na występowanie braku odpowiednich fachowców na rynku pracy. W roku 2007 emeryci stanowili 4,5% (tj. 105 etatów) wszystkich zatrudnionych nauczycieli, a chwili obecnej stanowią 5% (tj. 121 etatów) wszystkich zatrudnionych nauczycieli. Przeciętny wiek takiego nauczyciela wynosi 57 lat.

6. Usprawnianie systemu zarządzania oświatą

Kadra kierownicza jednostek oświatowych miasta Opola to osoby z przeciętnie 20-letnim stażem pracy pedagogicznej i w większości przypadków wieloletnim okresem pracy na stanowisku dyrektora szkoły czy placówki. Najmłodszy stażem dyrektor legitymuje się 10-letnim okresem stażu pracy, natomiast najbardziej doświadczony dyrektor legitymuje się 45-letnim stażem.

Ustawowa pięcioletnia kadencja na tym stanowisku sprawia, że w każdym roku organ prowadzący szkoły musi podejmować decyzje co do sposobu zatrudniania (powierzenie stanowiska dyrektora czy powołanie na stanowisko). Kandydaci na stanowisko dyrektora stają więc do konkursów, bądź obecnemu dyrektorowi, który dzięki swoim umiejętnościom i wiedzy spełnia oczekiwania organu prowadzącego, przedłuża się powierzenie stanowiska na kolejne lata. W ciągu ostatniego okresu ta statystyka wyglądała następująco: 2006 (6 powierzeń); 2007 (17 powierzeń, 25 przedłużeń); 2008 (2 powierzenia, 7 przedłużeń); 2009 (3 powierzenia, 10 przedłużeń). W maju 2010 r. przeprowadzono 10 postępowań konkursowych na stanowisko dyrektora szkoły/przedszkola. Prezydent Miasta Opola powierzy od 1 września 2010 r. stanowisko dyrektora dziewięciu osobom na 5 lat szkolnych oraz powoła na stanowisko dyrektora szkoły 1 osobę na okres 2 lat.

Jest to kadra stabilna i dobrze wykształcona, mimo to przywiązywano ogromne znaczenie do ciągłego jej doskonalenia i motywowania. Wiedza i nabywanie ciągle nowych umiejętności przez dyrektorów szkół (zróżnicowanych mimo wszystko w ramach pełnionych ról) są podstawą usprawniania systemu zarządzania szkołami i lepszego funkcjonowania całego systemu oświaty. Z informacji przekazanych do Wydziału Oświaty przez dyrektorów szkół i placówek wynikało, że istnieje potrzeba permanentnego aktualizowania wiedzy i umiejętności zarządczych kadry kierowniczej opolskich jednostek oświatowych m.in. w zakresie: nadzoru pedagogicznego; doskonalenia w zakresie zmieniającego się prawa oświatowego; zamówień publicznych; przetargów; zarządzania nieruchomością oraz doskonalenia umiejętności w zakresie pozyskiwania środków unijnych.

Dyrektorzy najczęściej korzystali i korzystają z różnego rodzaju szkoleń i seminariów organizowanych przez instytucje zewnętrzne (Ogólnopolski Kongres Dyrektorów Przedszkoli; Kongres Zarządzania Oświatą; Forum Kadry Kierowniczej organizowanym przez WOM; oferty MODN w Opolu). Niezależnie od podejmowanych przez dyrektorów działań w zakresie własnego doskonalenia, Wydział Oświaty w ramach realizowanych dwa razy w roku dwudniowych narad programujących kolejne lata szkolne organizował seminaria, na których pracownicy Wydziału i zaproszeni specjaliści przekazali dyrektorom wiedzę m.in. z zakresu: roli i znaczenia pomiaru dydaktycznego w zadaniach dyrektora szkoły; stanu przygotowań i możliwości szkół do przyjęcia 6-latków w tym realizacji projektu „Radosna szkoła”; sposobów i terminów przeprowadzania inwentaryzacji (zapoznano z katalogiem czynów stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych); prawa pracy (omówiono odpowiedzialność za wykroczenia przeciw prawom pracownika); międzynarodowych projektów edukacyjnych; istoty funkcjonowania służby bhp w placówkach oświatowych oraz stanu bezpieczeństwa uczniów w drodze do szkoły; awansu zawodowego nauczycieli oraz projektów edukacyjnych realizowanych w ramach programu „Kapitał Ludzki”. Doświadczenia, które można wykorzystać do lepszego i sprawniejszego zarządzania oświatą, kadra

kierownicza opolskich szkół, zdobywała też uczestnicząc w seminariach i wymianach zagranicznych.

Ponadto MODN zapewniał dyrektorom corocznie bogatą ofertę szkoleniową, w tym szkolenia w ramach największego przedsięwzięcia, jakim była realizacja projektu „Oświata jutra – kursy doskonalące dla kadry administracyjnej i zarządzającej oświatą w mieście Opolu” finansowanym ze środków EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Obejmował on organizację następujących kursów i szkoleń:

- doskonalenie zarządzania reformą oświaty. Kierowanie zespołem pracowniczym w procesie wprowadzenia zmiany (20 h),
- samoocena szkoły i proces stałego jej doskonalenia – szkoła jako organizacja samoucząca się (15 h),
- dyrektor w roli hospitującego (5 h),
- dokumentacja wychowawcza i dostosowanie wymagań edukacyjnych do specyficznych potrzeb ucznia (6 h),
- diagnoza edukacyjna, badanie osiągnięć uczniów (20 h),
- dyrektor superwizor (10 h),
- informatyzacja zarządzania (10 h),
- nowe technologie w edukacji (15 h),
- fundusze europejskie dla oświaty (5 h),
- fundusze pozyskiwane z fundacji stowarzyszeń (3 h),
- jak napisać dobry projekt? (20 h),
- komunikacja społeczna w organizacji (32 h),
- mediacje w zarządzaniu (20 h),
- profesjonalne reprezentowanie organizacji czyli sztuka występów publicznych i autoprezentacji (10 h).

Tematyka proponowanych w projekcie szkoleń odpowiadała potrzebom doskonalenia zawodowego, zgłaszanym przez dyrektorów, a osiągnięcie zakładanych w projekcie rezultatów mamy nadzieję, przyczyni się do usprawnienia systemu zarządzania opolską oświatą i jednocześnie pozwoli przygotować system oświaty w Opolu do kolejnych działań w zakresie podnoszenia jakości nauczania.

Zrealizowano także jedno z priorytetowych zadań, jakim było przygotowanie kadry kierowniczej do pozyskiwania środków unijnych zarządzania projektami.

Bezpośrednie uczestnictwo większości dyrektorów w realizacji projektów rozwojowych realizowanych w ramach różnych projektów traktujemy jako jedną z form doskonalenia, która w konsekwencji wymusi zmiany zarówno w myśleniu jak i organizacji pracy szkół. Oczekujemy, że po zakończeniu projektów nastąpi utrwalenie pozytywnych zmian, a doświadczenia jakie zdobędą osoby zarządzające projektem, przyczynią się do nowego myślenia o zarządzaniu szkołą: planowanie pracy szkoły i cała koncepcja jej funkcjonowania, będą pozostawać w ścisłym związku z polityką edukacyjną państwa, regionu i miasta; dyrektorzy będą potrafili budować budżet zadaniowy; stosować myślenie i działania projektowe oraz będą propagować metodę projektu jako efektywny sposób pracy z uczniami; doceniana i stale udoskonalana będzie skuteczna komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna; dyrektorzy z większą determinacją będą zatrudniać nauczycieli i osoby na stanowiskach urzędniczych z inicjatywą, kreatywnych i z pasją, a ich pracę wyraźnie premiować, zaś potrzeba współpracy z różnymi partnerami realizującymi wspólny projekt da podstawę do systemowego działania na rzecz poprawy edukacji.

Wzmocniona została autonomia dyrektora w zakresie zarządzania jednostką oświatową. Szkoły realizują swoje programy rozwojowe i wizje programowe wewnątrz i na zewnątrz.

Uporządkowane zostały relacje służbowo – organizacyjne między dyrektorami a organem prowadzącym. Dobrze działają zespoły samokształceniowe na poszczególnych poziomach edukacyjnych. Funkcje opiniodawczą spełnia również Zespół Doradczy przy Naczelniku Wydziału Oświaty. Biorąc pod uwagę wkład pracy dyrektorów w podnoszeniu jakości pracy szkół, od 2006 r. starano się finansowo satysfakcjonować kadrę kierowniczą, poprzez sukcesywne podwyższanie przyznawanych dodatków funkcyjnych i motywacyjnych.

Przeciętny miesięczny dodatek funkcyjny dyrektora wynosił:

2006r. – przedszkola – 411,-zł; szkoły podstawowe – 563,-zł; gimnazja – 688,-zł; szkoły ponadgimnazjalne – 913,-zł; placówki – 640,-zł.

2007r. – przedszkola – 411,-zł; szkoły podstawowe – 564,-zł; gimnazja – 631,-zł; szkoły ponadgimnazjalne – 894,-zł; placówki – 650,-zł.

2008 – przedszkola – 411,-zł; szkoły podstawowe – 564,-zł; gimnazja – 631,-zł; szkoły ponadgimnazjalne – 894,-zł; placówki – 750,-zł.

2009 – przedszkola – 421,-zł; szkoły podstawowe – 579,-zł; gimnazja – 636,-zł; szkoły ponadgimnazjalne – 935,-zł; placówki – 769,-zł.

Przeciętny miesięczny dodatek motywacyjny dyrektora wynosił:

2006r. – przedszkola – 389,-zł; szkoły podstawowe – 481,-zł; gimnazja – 609,-zł; szkoły ponadgimnazjalne – 699,-zł; placówki – 468,-zł.

2007r. – przedszkola – 389,-zł; szkoły podstawowe – 489,-zł; gimnazja – 609,-zł; szkoły ponadgimnazjalne – 695,-zł; placówki – 719,-zł. 2008r. – przedszkola – 490,-zł; szkoły podstawowe – 591,-zł; gimnazja – 703,-zł; szkoły ponadgimnazjalne – 853,-zł; placówki – 786,-zł.

2009r. – przedszkola – 490,-zł; szkoły podstawowe – 590,-zł; gimnazja – 760,-zł; szkoły ponadgimnazjalne – 915,-zł; placówki – 811,-zł.

Wskaźnik wzrostu dodatków w okresie 2006-2009:

dodatek funkcyjny dyrektora jednostki oświatowej wzrósł w okresie od 2006r do 2009r o przeciętnie 45,-zł miesięcznie, tj. o 6,7%.

dodatek motywacyjny dyrektora jednostki oświatowej wzrósł w okresie od 2006r do 2009r o przeciętnie 184,-zł miesięcznie, tj. o 34,8%.

Uwzględniając jednocześnie efekty działalności dydaktycznej i organizacyjnej szkół corocznie honorowano dyrektorów Nagrodą Prezydenta Miasta Opola, w wysokości 3.500,-zł:

2006 – 40 nauczycieli, w tym 15 dyrektorów,

2007 – 43 nauczycieli, w tym 16 dyrektorów,

2008 – 40 nauczycieli, w tym 13 dyrektorów,

2009 – 37 nauczycieli, w tym 18 dyrektorów.

Dla zapewnienia właściwego funkcjonowania jednostek oświatowych niezbędne jest zapewnienie obsługi administracyjnej. Pracownicy niepedagogiczni zatrudnieni są na stanowiskach kierowniczych urzędniczych, urzędniczych oraz pomocniczych i obsługi. Zmiana nazewnictwa oraz zaszeregowanie stanowisk wynika z nowego rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych. Wg stanu na dzień 1 stycznia 2010 r w jednostkach oświatowych miasta Opola zatrudnionych jest 1247 osób na 1051 etatach, w tym na stanowiska urzędnicze (i kierownicze urzędnicze) przypada 255 etatów, a na stanowiska pomocnicze i obsługi przypada 796 etatów. Najwięcej pracowników niepedagogicznych zatrudnionych jest w przedszkolach (328,5 etatów), następnie w szkołach podstawowych (300 etatów), w szkołach ponadgimnazjalnych (272 etaty), w gimnazjach (80 etatów) oraz w placówkach (70,7 etatów).

W wyniku przeprowadzonej przez Wydział Oświaty w 2008 r. analizy dotyczącej organizacji szkół podstawowych i gimnazjów oraz związanego z nią stanu zatrudnienia podjęto działania, zmierzające do wyrównania występujących w tym zakresie dysproporcji. Analizując zatrudnienie stwierdzono, że pomimo znaczącego spadku liczby uczniów i nauczycieli w ciągu ostatnich kilku lat, zatrudnienie administracji i obsługi nie zmalało. Przeprowadzono standaryzację zatrudnienia w szkołach podstawowych i gimnazjach. Ujednolicono i dostosowano do obowiązujących przepisów nazewnictwo stanowisk oraz określono (wspólnie z dyrektorami) opisy stanowisk, na podstawie których tworzone były zakresy czynności dla poszczególnych pracowników. Określone zostały również stanowiska niezbędne w każdej jednostce.

W roku szkolnym 2008/2009 gimnazja, a od roku szkolnego 2009/2010 także szkoły podstawowe przygotowały organizację pracy w oparciu o parametry standaryzacji zatrudnienia nauczycieli i pracowników niepedagogicznych wyliczone na podstawie rozwiązań opracowanych przez firmę Vulcan (wdrożone w wielu gminach). Szkole przysługiwały limity etatów nauczycielskich, zależne od liczby uczniów oraz limity etatów pracowników niepedagogicznych zależne od liczby etatów nauczycielskich realizowanych na terenie szkoły, całkowitej powierzchni do sprzątnięcia oraz całkowitej powierzchni działki. W oparciu o wyliczone parametry przy pomocy tzw. kalkulatora, dyrektorzy szkół przygotowali organizację pracy szkoły.

W 2009 r. nastąpiła zmiana stanu prawnego w kwestii wynagradzania pracowników samorządowych. Poprzednio płace te były regulowane poprzez uchwałę Rady Miasta Opola z 2006 roku o tzw. wynagrodzeniu punktowym, wydaną na podstawie ówczesnej ustawy o pracownikach samorządowych z 1990 r. i aktów wykonawczych. Nowa ustawa o pracownikach samorządowych z dnia 21 listopada 2008 r. weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. i zmieniła zasady wynagradzania pracowników samorządowych, w tym również pracowników niepedagogicznych zatrudnionych w szkołach. Zgodnie z ustawą Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określa warunki i sposób wynagradzania pracowników samorządowych, w tym minimalny poziom wynagrodzenia zasadniczego na poszczególnych stanowiskach, natomiast szczegółowe warunki wynagradzania, w tym maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego określa w regulaminie wynagradzania pracodawca (szkoła). Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych, szkoły i inne jednostki oświatowe opracowały własne regulaminy wynagradzania, które po uzgodnieniu ze związkami zawodowymi zostały ogłoszone i weszły w życie.

W kwietniu 2010 roku Wydział Oświaty przeprowadził szczegółową analizę wynagrodzeń pracowników niepedagogicznych jednostek oświatowych miasta (wg stanu na dzień 1 stycznia 2010 r.), uwzględniającą sytuację po wprowadzonych zmianach zasad wynagradzania. Analiza obejmowała porównanie płac między poszczególnymi jednostkami, z uwzględnieniem wybranych stanowisk, zarówno urzędniczych jak i pomocniczych i obsługi oraz osiągnięcie najniższej i najwyższej oraz przeciętnej płacy w poszczególnych jednostkach na określonych stanowiskach. Szczegółowy materiał w tym zakresie został przedstawiony na Komisji Edukacji w dniu 20 maja br.

7. Podnoszenie jakości kształcenia

Miasto Opole realizowało jedno z coraz bardziej istotnych zadań samorządu lokalnego, jakim jest wpływanie na jakość kształcenia w szkołach. Wychodząc z założenia, że szkoła jest instytucją nastawioną na osiągnięcie efektów, zamierzonych rezultatów, ważnymi kwestiami w inspirowaniu do działania stały się jakość, integralne podejście do wiedzy oraz indywidualne traktowanie ucznia. Zgodnie z założeniami reformy systemu oświaty w centralnym punkcie pracy edukacyjnej był uczeń i jego wszechstronny rozwój.

W zakresie podnoszenia jakości kształcenia realizowano w szkołach wiele działań programowo-organizacyjnych, w tym między innymi:

- wewnątrzszkolne badania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
- monitorowanie przez szkoły poziomu nauczania,
- wykorzystywanie przez szkoły kalkulatora EWD (edukacyjna wartość dodana) do obliczania przyrostu wiedzy ucznia,
- wykorzystywanie przez szkoły informacji o wynikach egzaminów zewnętrznych do podniesienia efektów nauczania,
- wdrażanie innowacji, eksperymentów i programów własnych nauczycieli,
- funkcjonowanie w szkołach oddziałów dwujęzycznych,
- wdrażanie szkolnych projektów edukacyjnych,
- organizowanie przez szkoły międzyszkolnych konkursów i turniejów (językowych, humanistycznych i matematyczno – przyrodniczych),
- podnoszenie atrakcyjności zajęć pozalekcyjnych poprzez diagnozowanie potrzeb uczniów w zakresie rozwoju pasji i zainteresowań,
- podnoszenie kwalifikacji oraz umiejętności nauczycieli, w oparciu o zewnętrzne jak i wewnątrzszkolne doskonalenie,
- poprawa wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotowych,
- tworzenie w bibliotekach szkolnych centów informacji multimedialnej.

Istotne znaczenie dla podnoszenia jakości pracy szkół miała coraz bogatsza oferta doskonalenia nauczycieli proponowana przez MODN, który dotychczasową ofertę szkoleń z zakresu zarządzania oświatą, nauki języków obcych, dydaktyki poszczególnych przedmiotów nauczania oraz opieki i wychowania poszerzył między innymi o tematy dotyczące matematyki w kontekście egzaminu maturalnego oraz nowego nadzoru pedagogicznego. Dla nauczycieli z niewielkim stażem powstała „Akademia Umiejętności Dydaktyczno-Wychowawczych”, która pozwala kompleksowo zapoznać się z wszystkimi obszarami pracy nauczyciela (łącznie z możliwością hospitacji lekcji pokazowych i korzystania z innowacyjnych materiałów).

Ponadto uruchomiona została tzw. „szkoła ćwiczeń”, w ramach której konsultanci i doradcy metodyczni prowadzili lekcje otwarte z różnych przedmiotów. Na uwagę zasługuje wydawany przez MODN kwartalnik „Modelowe Nauczanie”, który zawiera teksty nie tylko dotyczące szeroko rozumianej tematyki oświatowej, ale także konkretne materiały metodyczne dla nauczycieli różnych etapów edukacyjnych.

Wydział Oświaty wspólnie z dyrektorami szkół analizował wyniki egzaminów zewnętrznych we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną. Informacje udostępniane przez OKE służyły do analiz porównawczych jakości pracy zarówno poszczególnych szkół w mieście, jak również do porównania wyników wszystkich szkół w zestawieniu z wynikami wojewódzkimi i krajowymi. Istotne znaczenie w tym zakresie miało podpisane pomiędzy MODN a OKE porozumienie o współpracy dotyczącej m.in. wymiany informacji, konsultowania opracowywanych przez MODN materiałów, a także organizowania spotkań i szkoleń.

W 2009 r. po raz pierwszy wyniki egzaminów zewnętrznych w szkołach prowadzonych przez miasto Opole zostały przedstawione Radzie Miasta Opola w raporcie o stanie realizacji zadań oświatowych w roku szkolnym 2008/09.

Do najważniejszych kwestii w zakresie podnoszenia jakości kształcenia należały kontynuowane od kilku lat działania mające na celu wypracowanie systemu badania przyrostu wiedzy uczniów opolskich szkół z wykorzystaniem EWD (edukacyjna wartość dodana). W październiku 2008 r. po raz pierwszy przeprowadzono wśród uczniów klas pierwszych opolskich gimnazjów tzw. test „na wejściu”, którego wyniki miały ukierunkować pracę nauczycieli tych placówek. Natomiast w październiku 2009 r., w kontekście wprowadzonych zmian w organizacji egzaminów maturalnych (obowiązkowy egzamin

z matematyki), podobny test z matematyki przeprowadzono w klasach pierwszych gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

Realizowano wiele działań ukierunkowanych na pracę z uczniem zdolnym. Wśród nich należy wymienić między innymi:

- tworzenie szkolnych programów rozwijania i wspierania uzdolnień uczniów, a także opracowywanie indywidualnych programów rozwijania i wspierania uzdolnień dla poszczególnych uczniów,
- wsparcie dla uczniów szczególnie uzdolnionych (indywidualny tok nauczania, opieka naukowa, dodatkowe zajęcia, stypendia motywacyjne),
- objęcie uczniów Krajowym Funduszem na Rzecz Dzieci,
- objęcie grupy uczniów liceów ogólnokształcących programem stypendialnym (udział w kampusach naukowych, organizowanych przez Uniwersytet Jagielloński) w ramach Projektu „Poławiacze Perłę” adresowanego do nieprzeciętnie utalentowanej młodzieży, która ze względu na sytuację życiową może nie wykorzystać swego potencjału,
- promowanie osiągnięć uzdolnionych uczniów - dotychczas 1131 uczniów opolskich szkół otrzymało tytuł „Opolskiego Orła” za szczególne osiągnięcia w różnych formach współzawodnictwa, zwłaszcza w zakresie wiedzy przedmiotowej,
- współpraca szkół z placówkami kultury (opolskie muzea, Galeria Sztuki Współczesnej), uczelniami wyższymi oraz instytucjami wspierającymi uzdolnienia uczniów (warsztaty tematyczne dla uczniów – Uniwersytet Opolski i Politechnika Opolska),
- doskonalenie nauczycieli w zakresie pracy z uczniem zdolnym (MODN, WOM).

Istotne znaczenie w działaniach na rzecz podnoszenia jakości kształcenia miała też współpraca ze środowiskiem akademickim. Szkoły współpracowały z opolskimi uczelniami zarówno w ramach porozumień, zgodnie ze swoimi planami lub doraźnie w zależności od sytuacji i potrzeb. Współpraca szkół ze środowiskiem akademickim przebiegała w następujących formach:

- Nauczyciele szkół współpracowali z pracownikami naukowymi. Brali udział w konferencjach, sympozjach, wykładach, seminariach.
- Uczniowie i nauczyciele występowali na forum uczelni z prezentacjami zajęć lekcyjnych, przedstawień, mieli możliwość udziału w zajęciach i wykładach specjalistycznych organizowanych przez uczelnie.
- Uczniowie uczestniczyli w warsztatach edukacyjnych organizowanych przez uczelnie i pracowników wyższych uczelni, brali udział w konkursach, imprezach, konferencjach, sympozjach, odczytach, pokazach, prezentacjach oraz pracach studenckich kół naukowych. Najzdolniejsi uczniowie w ramach indywidualnych toków studiów uczestniczyli w wykładach i ćwiczeniach na wybranych kierunkach studiów.
- Dzieci przedszkolne uczestniczyły w imprezach organizowanych przez środowisko akademickie.
- Pracownicy naukowcy prowadzili w szkołach zajęcia dydaktyczne, w ramach zajęć szkolnych prowadzili wykłady, organizowali dla uczniów warsztaty edukacyjne, odbywali spotkania autorskie z uczniami i nauczycielami, byli prelegentami na zajęciach szkolnych, prowadzili badania na terenie szkół, współdziałali przy organizacji i uczestniczyli w sesjach popularnonaukowych organizowanych przez szkoły.
- Studenci uczestniczyli w życiu szkół. W ramach porozumień prowadzili działalność profilaktyczną – wychowawczą, studenci – wolontariusze pracowali w pracowni socjoterapeutycznej, przeprowadzali ankiety tematyczne wśród uczniów i nauczycieli niezbędne im przy pisaniu badawczych prac dyplomowych, korzystali z materiałów

źródłowych i opracowań własnych szkół przy pisaniu prac licencjackich i magisterskich, realizowali w szkołach praktyki śródroczne i ciągłe. Doradzali uczniom szkół ponadgimnazjalnych, w ramach Studenckiego Biura Karier, jak poruszać się na rynku pracy, czy jak wybrać wyższą uczelnię.

- Szkoły wspólnie z uczelniami realizowały projekty naukowe. Wymieniane były doświadczenia dydaktyczne i wychowawcze. Szkoły korzystały z dostępu do biblioteki, czytelnicy i środków audiowizualnych uczelni, organizowały wycieczki tematyczne na opolskie uczelnie.
- Wydziały uczelni patronowały klasom uniwersyteckim w wybranych szkołach.

Podjęto wiele działań na rzecz wzmocnienia roli szkolnictwa zawodowego: sesja Rady Miasta Opola poświęcona szkolnictwu zawodowemu w Opolu, konferencje i spotkania z pracodawcami, na których uzgadniano, jak wspierać placówki w budowaniu prestiżu szkoły zawodowej. Realizowane były także działania związane z tworzeniem nowoczesnych pracowni w CKP, dzięki którym zapewniono warunki do realizacji praktycznej nauki zawodu na najwyższym poziomie dla prawie wszystkich szkół zawodowych w Opolu. Podjęto także starania by doprowadzić do ścisłej koordynacji działań pomiędzy Centrum a szkołami w organizacji praktycznej nauki zawodu.

8. Działalność edukacyjna

Ten szeroki obszar polityki oświatowej miasta Opola wypełniały działania opolskich przedszkoli, szkół i placówek oświatowych. Istotną rolę pełniły tu placówki wychowania pozaszkolnego, stwarzając warunki do rozwoju pasji i zainteresowań oraz wszelkiego rodzaju aktywności dzieci i młodzieży. Realizowały one wiele projektów edukacyjnych i artystycznych m.in.:

- autorskie programy „Mały Opolanin”, „Opole moje miasto”,
- „Samorządność Uczniowska” – projekt edukacji samorządowej, demokratycznej i europejskiej adresowany do uczniów szkół wszystkich typów,
- Akademia Filmowa i Warsztaty Medialne – kontynuacja projektów edukacji filmowej wspólnie z Polskim Instytutem Sztuki Filmowej i Filmoteką Narodową,
- „Roztańczone Opole” program artystyczny będący kontynuacją międzynarodowych programów „Spotkania przyjaciół” i „Razem przez taniec”,

Należy również wymienić realizowane programy w zakresie edukacji regionalnej:

- Program edukacyjny „Mały Opolanin” dla przedszkolaków i klas młodszych szkół podstawowych przybliżający historię, zabytki i dzień dzisiejszy Opola,
- Program edukacyjny „Opolski Elementarz” realizowany w ramach ogólnopolskiego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci wiejskich pod nazwą „Janko Muzykant”, adresowany do dzieci z podopolskich szkół, przybliżający historię i współczesność Opola w połączeniu z warsztatami artystycznymi w MDK,
- Konkurs wiedzy o Opolu „Opole, moje miasto” dla uczniów opolskich szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- Konkurs wiedzy o Opolu „Karolinka” dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych.

Na uwagę zasługuje również wiele działań edukacyjno – wychowawczych, wpisujących się w realizację ogólnopolskich programów. Wśród nich należy wymienić między innymi realizację projektu w ramach Ogólnopolskiego programu rozwoju chórów szkolnych „Śpiewająca Polska” Narodowego Centrum Kultury w Warszawie.

Szkoły realizowały także różnorodne przedsięwzięcia edukacyjno – wychowawcze związane nie tylko z upowszechnianiem wiedzy przedmiotowej, ale również kultury, sportu

i rekreacji, edukacji ekologicznej, regionalnej, europejskiej, samodzielnie z własnej inicjatywy lub w ramach różnorodnych programów edukacyjno – wychowawczych.

Zapewnione było wsparcie finansowe dla różnego rodzaju przedsięwzięć organizowanych przez szkoły i placówki oświatowe (konkursy i olimpiady wiedzy, sportowe, imprezy kulturalne i inne) w ramach funduszy celowych oraz środków budżetowych, będących w dyspozycji poszczególnych wydziałów Urzędu Miasta Opola. Organ prowadzący wspierał finansowo szkoły i placówki oświatowe, m.in. w zakresie:

- realizacji projektów edukacyjnych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” (dotyczy podprogramów: Comenius, Leonardo da Vinci, E-Twinning),
- różnych form współpracy zagranicznej szkół (32 jednostki oświatowe prowadziły współpracę zagraniczną, w tym: 13 w ramach wymiany międzyszkolnej, 11 w ramach wymiany międzyszkolnej oraz w ramach realizacji różnych programów edukacyjnych UE, 8 – wyłącznie w ramach realizacji różnych programów edukacyjnych UE; ponadto 33 szkoły prowadziły szkolne kluby europejskie),
- wyjazdów i udziału uczniów w różnego rodzaju przedsięwzięciach w kraju i za granicą,
- organizacji konferencji i seminariów, na których szkoły mogły prezentować swoje doświadczenia i najlepsze rozwiązania w pracy z uczniami a uczniowie, szczególnie szkół ponadgimnazjalnych, swoją wiedzę i zdobyte umiejętności,
- wydawania różnego rodzaju publikacji oraz przygotowywania wystaw: jubileuszowych, okazjonalnych (np. nadanie szkole imienia), bądź tematycznych,
- organizacji konkursów, turniejów i przeglądów, o zasięgu co najmniej międzyszkolnym, które wpisały się w kalendarz opolskich imprez szkolnych,
- organizacji przez MDK kolonii letnich dla dzieci z Ukrainy z partnerskiego miasta Ivanofrankivska oraz pobytu dzieci z Białorusi na Opolszczyźnie w ramach akcji „Lato z Polską” realizowanej przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska we współpracy z samorządami terytorialnymi, współfinansowanej przez Senat RP.

W ramach działań na rzecz powiązania poradnictwa i doradztwa zawodowego funkcjonującego w systemie edukacji z poradnictwem zawodowym prowadzonym przez instytucje rynku pracy, realizowano wiele przedsięwzięć z zakresu poradnictwa zawodowego, np. obchody Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery. Szkoły ponadgimnazjalne realizowały działania na rzecz rozwijania przedsiębiorczości wśród uczniów. W ramach dodatkowych zajęć edukacyjnych i zajęć pozalekcyjnych, szkolnych ośrodków kariery (prowadzonych przez szkolnych doradców zawodowych) realizowane były różnorodne przedsięwzięcia z zakresu przedsiębiorczości, służące kształceniu umiejętności radzenia sobie na rynku pracy, w tym przygotowujące do samozatrudnienia. Szkoły ponadgimnazjalne organizowały różnorodne zajęcia dla uczniów szkół gimnazjalnych. Uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych mieli okazję zwiedzić różne zakłady pracy, aby poznać zawody, specjalności i warunki pracy w różnych sektorach gospodarki.

W ramach rozwijania przedsiębiorczości i aktywnych postaw, ułatwiających absolwentom zawodowy start na lokalnym, regionalnym i europejskim rynku pracy w warunkach gospodarki rynkowej realizowano w szkołach projekty np. „Otwarta firma”. Polegały one na przeprowadzeniu zajęć dydaktycznych na terenie przedsiębiorstw wg przygotowanych scenariuszy, dających możliwość wzbogacenia oferty programowej na każdym poziomie edukacyjnym o ciekawe zajęcia z zakresu przedsiębiorczości, umożliwiające uczniom poznanie możliwości, jakie wiążą się z lokalnym rynkiem pracy, przygotowujące ich do świadomego wyboru ścieżki edukacyjnej, a w przyszłości zawodowej.

9. Opieka, pomoc społeczna i edukacja prozdrowotna

Szkoły podjęły wiele działań na rzecz wzmocnienia ich środowiskowej roli (np. imprezy środowiskowe, festyny, akcje na rzecz mieszkańców lub uczniów, spotkania dla rodziców ze specjalistami z różnych instytucji, włączenie rodziców w oddziaływania wychowawcze).

Dzieci we wszystkich szkołach podstawowych miały możliwość odrabiania lekcji pod opieką nauczycieli. Stworzone zostały możliwości odrabiania lekcji pod okiem nauczycieli w ramach: zajęć świetlicy szkolnej, świetlicy terapeutycznej, szkolnych pracowni profilaktyczno – wychowawczych, zajęć w bibliotece, zajęć wyrównawczych, wolontariatu, oraz indywidualnych konsultacji z nauczycielem wspierającym.

Pomoc materialna dla uczniów potrzebujących wsparcia obejmowała oprócz stypendiów (stypendia i zasiłki szkolne dla uczniów na wszystkich poziomach edukacyjnych, stypendia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych w ramach projektu „Wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży wiejskiej poprzez programy stypendialne” ze ZPORR oraz stypendia dla uczniów z obszarów popegeerowskich) dofinansowanie zakupu podręczników dla dzieci 6-letnich, realizujących roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne, i dla uczniów w klasach I-III szkół podstawowych oraz klasach I gimnazjów, a także zakupu mundurków w szkołach podstawowych i gimnazjach (jednorazowa realizacja) w ramach rządowego programu „Wyprawka szkolna”.

Dożywianie uczniów realizowane było jako zadanie własne, a od 2005 r., w ramach rządowego programu wspierania gmin w dożywianiu. Dożywaniem objęci byli wszyscy uczniowie z rodzin o niskich dochodach (kryterium dochodowe). Jednocześnie wszystkie osoby, które zgłaszały zapotrzebowanie i kwalifikowały się do dożywiania, otrzymały dofinansowanie z MOPR, który sprawował nadzór nad ilością i jakością wydawanych posiłków w szkołach. Także szkoły starały się w ramach własnych możliwości zapewnić potrzebującym osobom wsparcie w postaci posiłku. Od kilku lat realizowana była w opolskich szkołach akcja „Pij mleko codziennie”, polegająca na dofinansowaniu z budżetu miasta realizacji rządowego programu „Szlanka mleka”.

Miasto Opole corocznie organizowało dzieciom z rodzin najbardziej potrzebujących, najbiedniejszych, patologicznych, żyjących w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych od alkoholu oraz rodzinach dotkniętych wykluczeniem społecznym lub nim zagrożonych - bezpłatny wypoczynek w ramach akcji „LATO”. Średnio rocznie z takiej opieki wakacyjnej korzystało ok. 500 dzieci.

Placówki wychowania pozaszkolnego (MDK i MOS) proponowały dzieciom aktywne formy wypoczynku (rozgrywki sportowe, turnieje, zajęcia rekreacyjne, zajęcia artystyczno - kulturalne) na bazie własnych i wybranych szkolnych obiektów. Szkoły publiczne miasta Opola umożliwiały dzieciom i młodzieży korzystanie z obiektów szkolnych, organizując we własnym zakresie na swym terenie różnorodne i bezpieczne formy wypoczynku oraz zapewniały zorganizowaną opiekę pedagogiczną.

Formą pomocy dla dzieci z rodzin najuboższych w przedszkolach publicznych były zwolnienia z opłat za usługi świadczone przez przedszkola dla dzieci korzystających z wyżywienia w przedszkolu na podstawie uchwały Rady Miasta Opola w sprawie ustalenia opłat. Z tej formy pomocy korzystało rocznie ok. 300 dzieci.

We wszystkich szkołach zapewniona była profilaktyczna opieka pielęgniarstwa, realizowana przez pielęgniarki szkolne (Grupowa Specjalistyczna Praktyka Pielęgniarska HIGMED) w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, zlokalizowanych w szkołach, oraz profilaktyczna opieka stomatologiczna realizowana przez Spółkę Partnerską Lekarzy Stomatologów Higieny Stomatologicznej Dzieci i Młodzieży w szkolnych gabinetach stomatologicznych zlokalizowanych w 9 wybranych szkołach na terenie miasta.

Realizowane w szkołach i placówkach oświatowych programy edukacyjne uwzględniały aspekty sportowe, kulturalne, prozdrowotne i wychowawcze, zapewniając dzieciom i młodzieży prawidłowy rozwój psychofizyczny oraz wdrażając nawyki zdrowego stylu życia.

W MOS miała miejsce realizacja programów: Sport wszystkich dzieci, Sportowa współpraca młodzieży miast partnerskich Opola, programów profilaktycznych oraz programu nauki pływania dla uczniów klas III szkół podstawowych. Promowały one aktywny wypoczynek, przyczyniając się jednocześnie do zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

MDK wspomagał szkołę i rodzinę w rozwijaniu uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży, realizując programy: wychowawcze, edukacji artystycznej, edukacji regionalnej, profilaktyczne, które miały na celu:

- pomoc w znajdowaniu i promowaniu talentów,
- wypełnianie czasu wolnego dzieci i młodzieży w sposób będący swoistą profilaktyką przeciw marginalizacji, wchodzeniu w konflikt z prawem, szerzeniu się alkoholizmu, używaniu narkotyków i poddawaniu się oddziaływaniu sekt, organizowanie warsztatów i treningów dla młodzieży szkolnej z zakresu szeroko rozumianej profilaktyki,
- wzmocnienie edukacji samorządowej i społecznej dzieci i młodzieży poprzez wychowanie dla demokracji i uczenie zasad tolerancji oraz poszanowania praw człowieka,
- podejmowanie działań edukacyjnych poszerzających szkolne programy edukacyjne, kształtowanie pozytywnego modelu spędzania czasu wolnego, zwiększenie udziału rodziców w życiu placówki,
- integrację międzypokoleniową, środowiskową i regionalną.

10. Finansowanie zadań oświatowych

W zakresie opracowania i wdrożenia lokalnych standardów organizacji oświaty oraz zapewnienia jednolitych zasad i standardów finansowania poszczególnych typów szkół i placówek konsekwentnie realizowano działania związane z wdrożeniem w szkołach bonu organizacyjnego. Bon organizacyjny, umożliwiający corocznie automatyczne dostosowywanie ogólnej liczby etatów pracowniczych do zmniejszającej się liczby uczniów, pozwala racjonalizować koszty prowadzenia szkół. Wdrożenie takiego rozwiązania zostało poprzedzone wykonaną przez Wydział Oświaty w 2008 r. szczegółową, wieloaspektową analizą organizacji szkół podstawowych i gimnazjów oraz związanego z nią stanu zatrudnienia. Wskazała ona na istotne zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi jednostkami. Elementem powyższej analizy było również opracowanie przedstawione przez firmę Vulcan, w części dotyczącej organizacji i stanu zatrudnienia w opolskich gimnazjach. Zróżnicowanie organizacji, jakie wystąpiło w badanych jednostkach, uzasadniało konieczność dokonania parametryzacji zatrudnienia, a potrzebę taką wskazywali również sami dyrektorzy szkół. Działania zmierzające do wdrożenia standardów zatrudnienia przebiegały następująco:

- W 2007 r. rozpoczęto prace nad wdrożeniem standardów organizacyjnych w gimnazjach w oparciu o rozwiązania proponowane przez firmę Vulcan, określane jako tzw. oświatowy bon organizacyjny.
- W 2008 r. Wydział Oświaty dokonał szczegółowej, wieloaspektowej analizy organizacji szkół podstawowych i gimnazjów oraz związanego z nią stanu zatrudnienia.
- Od roku szkolnego 2008/09 w gimnazjach zastosowano standaryzację zatrudnienia w oparciu o oświatowy bon organizacyjny. Od tego czasu gimnazjom przysługują limity etatów pedagogicznych, zależne od liczby uczniów, oraz limity etatów administracji i obsługi - zależne od liczby etatów nauczycielskich realizowanych na terenie szkoły.
- Wdrożenie – od roku szkolnego 2009/10 - bonu organizacyjnego w szkołach podstawowych w oparciu o rozwiązania proponowane przez firmę Vulcan.

- Dalsze doskonalenie wdrożonego od roku szkolnego 2008/09 w gimnazjach bonu organizacyjnego. W pierwszym roku funkcjonowania bonu w tych szkołach etaty przeznaczone na obsługę finansową szkół były poza limitem (ustalone indywidualnie dla każdej szkoły). Od nowego roku szkolnego są one zawarte w limicie etatów administracyjno – obsługowych.

Podjęto również inne działania związane ze standaryzacją zatrudnienia w szkołach, w tym między innymi:

- Od roku szkolnego 2006/07 wprowadzony został w Opolu system przydzielania szkołom godzin na zajęcia pozalekcyjne, tzw. godziny miejskie określający liczbę godzin przypadających na oddział na danym etapie kształcenia. Miało to na celu wyrównanie dysproporcji w dostępie do tych zajęć w poszczególnych szkołach i stopniowe dochodzenie do bogatej oferty we wszystkich częściach miasta.
- W 2007 r. poddano analizie racjonalne wykorzystanie czasu pracy przez pracowników niepedagogicznych zatrudnionych na określonych stanowiskach w poszczególnych jednostkach oświatowych (np. sprzątaczką, pracownik ds. kadr, płac). W ramach wyrównywania istniejącego zróżnicowania ujednotcono nazewnictwo stanowisk oraz określono wspólnie z dyrektorami szczegółowe opisy stanowisk, na podstawie których tworzone były zakresy czynności dla poszczególnych pracowników. Określono również stanowiska niezbędne w każdej jednostce (np. gł. księgowy, kierownik gospodarczy, sekretarz szkoły, sprzątaczką, konserwator – rzemieślnik).
- W 2008 r. przeanalizowano funkcjonowanie szkolnych świetlic, z uwzględnieniem liczby korzystających z nich dzieci i zatrudnionych pracowników. Przeprowadzono analizę zakresu czynności nauczycieli, którym powierzono funkcje kierowników świetlic. Na tej podstawie ustalono limit wychowanków – co najmniej 125, od którego uzależnione jest tworzenie stanowiska kierownika świetlicy w szkole, co zapewnia oszczędności w zakresie wypłaty dodatku funkcyjnego i przyznawania zniżki tzw. pensum dydaktycznego. Powyższe kwestie uregulowano uchwałą Rady Miasta stosowaną od 2008 roku.
- Od roku szkolnego 2008/09 ograniczono w znacznym stopniu przyznawane corocznie szkołom tzw. godziny miejskie, przeznaczone na zajęcia pozalekcyjne (szkoły podstawowe z dwóch godzin na oddział do jednej, gimnazja z trzech do dwóch godzin i szkoły ponadgimnazjalne z trzech godzin w klasach kończących się maturą do dwóch). Było to związane z wejściem w życie, od 1 września 2009 r., nowego brzmienia art. 42 ustawy Karta Nauczyciela, zgodnie z którym w ramach tygodniowego czasu pracy nauczyciele szkół mają obowiązkowo przepracować dodatkowo jedną godzinę tygodniowo (zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów), oprócz obowiązkowego ustalonego dla nich pensum. Z tego tytułu ograniczono szkołom o jedną godzinę na oddział godziny miejskie, co przyniosło wymierne oszczędności dla budżetu miasta Opola (2009 r. to ok. 500 tys. zł).

Wykorzystanie dostępnych środków unijnych w ujęciu wartościowym dla realizacji projektów oświatowych w latach 2005 - 2010

Projekty zrealizowane:

1. „Wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży wiejskiej poprzez programy stypendialne w roku szkolnym 2005/2006” ZPORR Dz.2.2 Termin: 01.06.2005 – 31.10.2006 r. Wartość: 936.719,50 zł, Liczba beneficjentów: 670.
2. „Wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży wiejskiej poprzez programy stypendialne w roku szkolnym 2006/2007” ZPORR Dz.2.2 Termin: 01.07.2006 – 31.08.2007 r. Wartość: 266.000,00 zł, Liczba beneficjentów: 575.

3. „Program rozwojowy szkół zawodowych Miasta Opola” POKL P.IX, Dz.9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Termin 01.08.2008 – 31.07.2009. Wartość: 499.995,00 zł. Liczba beneficjentów: 590.
4. „Elastyczne przedszkola – wsparcie edukacji przedszkolnej w mieście Opolu”. POKL P.IX, Dz.9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty. Poddział. 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej. Termin 01.08.2008 – 31.07.2009. Wartość: 385.042,00 zł. Liczba beneficjentów: 275.
5. „Oświata jutra - kursy doskonalące dla kadry administracyjnej i zarządzającej w mieście Opolu” POKL P.IX Dz.9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty. Termin 01.05.2009 – 30.04.2010. Wartość: 457.500,53 zł. Liczba beneficjentów: 90.
6. „Młodzi zawodowcy – program rozwojowy szkół zawodowych Miasta Opola”. POKL P.IX, Dz.9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Termin 01.09.2009 – 30.06.2010. Wartość: 599.968,92 zł. Liczba beneficjentów: 473.
7. „Via ad Artes – program rozwojowy liceów ogólnokształcących Miasta Opola”. POKL P.IX, Dz.9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty. Poddział. 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych. Termin 01.09.2009 – 30.06.2010. Wartość: 399.999,60 zł. Liczba beneficjentów: 875.
8. „Przyjazne przedszkola – wsparcie edukacji przedszkolnej w mieście Opolu”. POKL P.IX, Dz.9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty. Poddział. 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej. Termin 01.10.2009 – 31.07.2010 r. Wartość: 399.990,00 zł. Liczba beneficjentów: 175.

Wartość pozyskanych dla oświaty środków wg wartości projektów - 3.945.215,55 zł

Liczba beneficjentów 3723, w tym:

Liczba uczniów objętych stypendiami – 1245

Liczba uczniów szkół zawodowych uczestniczących w projektach - 1063

Liczba uczniów szkół licealnych uczestniczących w projektach - 875

Liczba dzieci przedszkolnych uczestniczących w projektach - 450

Liczba nauczycieli uczestniczących w projekcie – 60

Liczba pracowników administracji oświatowej biorąca udział w projekcie - 30

11. Podsumowanie

Wszystkie działania określone w kierunkach polityki oświatowej były sukcesywnie realizowane. Realizacja poszczególnych działań, uzależniona od różnorodnych czynników (uwarunkowania finansowe i prawne, możliwości organizacyjne, potencjał i zaangażowanie ludzkie) przebiegała w sposób zróżnicowany, dostosowany do możliwości. Należy jednak uznać za satysfakcjonujący stopień realizacji większości działań przyjętych w „Kierunkach polityki oświatowej miasta Opola na lata 2006 – 2010”.

Na szczególne podkreślenie zasługują:

- Stworzenie szerokiej dostępności do oferty edukacyjnej miasta Opola, zwłaszcza na poziomie przedszkolnym, gdzie mimo zwiększonego zapotrzebowania na opiekę przedszkolną, Opole podjęło wielokierunkowe działania umożliwiające zapewnienie wszystkim zainteresowanym miejsc w przedszkolach. Blisko 90% dzieci w wieku 3-6 lat jest objętych opieką przedszkolną, co stanowi jeden z najwyższych wskaźników w kraju;

- Zapewnienie bogatej oferty edukacyjnej w szkołach poprzez system godzin miejskich i coraz szerszą działalność placówek wychowania pozaszkolnego, co stworzyło duże możliwości zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz rozwoju ich pasji i zainteresowań;
- Stały wzrost kompetencji kadry pedagogicznej i zarządzającej oświatą, który zapewnił jakościowy rozwój opolskiego systemu kształcenia;
- Poprawa stanu bazy oświatowej w mieście (termomodernizacja sześciu szkół i rozpoczęta jednego przedszkola, realizacja inwestycji „Centrum Kształcenia Specjalnego”, budowa dwóch hal namiotowych, remonty sal gimnastycznych i budowa dziewięciu boisk o nawierzchni syntetycznej, rozbudowa CKP o kolejne pracownie praktycznej nauki zawodu);
- Pozyskanie środków na finansowanie zadań oświatowych. W latach 2006-10 zrealizowano 8 projektów od programów stypendialnych po programy rozwojowe na każdym poziomie edukacyjnym, pozyskując dodatkowo prawie 4 mln zł, w których udział wzięło ponad 3700 beneficjentów;

Ponadto podjęto wiele działań przyczyniających się do poprawy stanu funkcjonowania oświaty w mieście, w tym między innymi w zakresie:

1. Sieć szkół i placówek oświatowych - racjonalizacji sieci szkolnej:
 - Likwidacja jednego gimnazjum (PG Nr 3);
 - Likwidacja filii Zespołu Szkół Specjalnych;
 - Połączenie w zespół szkoły podstawowej i gimnazjum (PSP Nr 5 i PG Nr 1);
 - Likwidacja 6 liceów profilowanych i 2 techników uzupełniających.
2. Baza oświatowa – poprawa infrastruktury poprzez:
 - Program dostosowania szkół i placówek oświatowych dla potrzeb osób niepełnosprawnych – usuwanie barier architektonicznych i transportowych (zamontowanie 3-przystankowego dźwigu w PSP Nr 15 oraz zakup busa dla ZSS dla osób niepełnosprawnych, opracowanie dokumentacji technicznej dla nowej siedziby Przedszkola Specjalnego);
 - Podniesienie standardów użytkowych i bezpieczeństwa obiektów oświatowych: wymiana instalacji, adaptacja pomieszczeń, remonty sanitariatów i dachów, wydzielanie ppoż. klatek schodowych i korytarzy, budowa wentylacji;
 - Stała modernizacja bazy kształcenia praktycznego (adaptacje pomieszczeń na pracownie i zakup sprzętu);
 - Stworzenie systemu zabezpieczenia i monitorowania obiektów oświatowych.
3. Wyposażenie w sprzęt i pomoce naukowe oraz nowoczesne technologie i pomoce techno-dydaktyczne - ocena stanu wyposażenia szkół w sprzęt i pomoce dydaktyczne i przekazanie środków finansowych:
 - liceom ogólnokształcącym - kwoty 200 000 zł na zakup potrzebnego wyposażenia w tym na uzupełnienie księgozbioru w bibliotekach szkolnych – 2007 r.;
 - gimnazjom - kwoty 180 000 zł na zakup potrzebnego wyposażenia, w tym na uzupełnienie księgozbioru w bibliotekach szkolnych – 2007 r.;
 - szkołom podstawowym - kwoty 197 500 zł na doposażenie pracowni tematycznych (muzyka, plastyka), pracowni do zajęć matematyczno – przyrodniczych, bibliotek szkolnych – 2008 r.;
 - szkołom zawodowym - kwoty 140.000 zł na doposażenie pracowni przedmiotowych oraz na zakup środków dydaktycznych – 2008 r.;

- Coroczne liceom ogólnokształcącym i szkołom zawodowym środków na zakup niezbędnych pomocy dydaktycznych i naukowych, wymaganych do właściwego przeprowadzenia egzaminów zewnętrznych według standardów wymagań Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej.
4. Kadra pedagogiczna – wzrost kompetencji poprzez:
- Systematyczne diagnozowanie oczekiwań i potrzeb w zakresie doskonalenia zawodowego (Wydział Oświaty i MODN wspólnie z dyrektorami);
 - Ciągłe dostosowywanie przez MODN oferty doskonalenia i stałe podnoszenie jakości doradztwa metodycznego;
 - Wzrost dofinansowania doskonalenia na jednego nauczyciela od kwoty 274 zł (2006 r.) do 360 zł w 2010 r. i zwiększenie kwot na dofinansowanie form nadających kwalifikacje;
 - Zwiększenie szans na zatrudnienie nauczycieli przedmiotów zawodowych poprzez wzrost puli środków na dodatki motywacyjne dla nauczycieli prowadzących kształcenie zawodowe;
 - Zapoczątkowanie procesu tworzenia w Opolu zintegrowanego systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli opartego o współpracę z uczelniami wyższymi, innymi ośrodkami doskonalenia i przy wykorzystaniu środków unijnych.

W 2006 r. było 44% nauczycieli dyplomowanych i 35% nauczycieli mianowanych a w 2010 r. 51 % nauczycieli dyplomowanych i 24% nauczycieli mianowanych. Na stałym ok. 25% poziomie utrzymywał się odsetek nauczycieli stażystów i kontraktowych.

5. Usprawnianie systemu zarządzania oświatą – coraz lepsze i kompleksowe przygotowanie kadry zarządzającej. Stabilność kadry pozwala na jej systemowe doskonalenie; Wszyscy mogą się dokształcać w obszarach niezwiązanych z edukacją a wymagających również specjalistycznej wiedzy:
- W organizowanych przez Wydział Oświaty corocznych dwudniowych seminariach, w ramach których przekazano wiedzę m.in. z zakresu finansów, administrowania, prawa pracy i bezpieczeństwa;
 - uczestnicząc w projekcie „Oświata jutra – kursy doskonalące dla kadry administracyjnej i zarządzającej oświatą w mieście Opolu”.
6. Podnoszenie jakości kształcenia – wpływanie na jakość kształcenia poprzez:
- Inspirowanie szkół do różnorodnych działań programowo organizacyjnych (badanie osiągnięć edukacyjnych uczniów, zastosowanie kalkulatora EWD, wykorzystywanie informacji o wynikach egzaminów);
 - Inspirowanie szkół do działań ukierunkowanych na pracę z uczniem zdolnym;
 - Dążenie do wzbogacenia oferty doskonalenia nauczycieli przez MODN, poszerzenie dotychczasowej oferty szkoleń z zakresu zarządzania oświatą, nauki języków obcych, dydaktyki poszczególnych przedmiotów nauczania oraz opieki i wychowania o tematy dotyczące matematyki w kontekście egzaminu maturalnego oraz nowego nadzoru pedagogicznego;
 - Analizowanie wyników egzaminów zewnętrznych na wszystkich poziomach edukacyjnych;
 - Wypracowanie systemu badania przyrostu wiedzy uczniów opolskich szkół z wykorzystaniem EWD (edukacyjna wartość dodana);
 - Podejmowanie współpracy ze środowiskiem akademickim.

7. Działalność edukacyjna - zapewnienie wsparcia finansowego dla przedsięwzięć realizowanych przez szkoły i placówki oświatowe (konkursy i olimpiady wiedzy, sportowe, imprezy kulturalne i inne), m.in. w zakresie:
- Realizacja projektów edukacyjnych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” (Comenius, Leonardo da Vinci, E-Twinning);
 - Współpraca zagraniczna szkół (32 jednostki oświatowe prowadziły współpracę zagraniczną, 33 szkoły prowadziły szkolne kluby europejskie);
 - Wyjazdy i udział uczniów w różnego rodzaju przedsięwzięciach w kraju i za granicą;
 - Organizacja konferencji i seminariów, na których szkoły mogły prezentować swoje doświadczenia i najlepsze rozwiązania w pracy z uczniami a uczniowie, szczególnie szkół ponadgimnazjalnych, swoją wiedzę i zdobyte umiejętności;
 - Wydawanie różnego rodzaju publikacji i przygotowywania wystaw: jubileuszowych, okazjonalnych (np. nadanie szkole imienia), bądź tematycznych;
 - Organizacja konkursów, turniejów i przeglądów, o zasięgu co najmniej międzyszkolnym, które wpisały się w kalendarz opolskich imprez szkolnych;
 - Organizacja przez MDK kolonii letnich dla dzieci z Ukrainy z partnerskiego miasta Ivanofrankivska oraz pobytu dzieci z Białorusi na Opolszczyźnie w ramach akcji „Lato z Polską” realizowanej przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska we współpracy z samorządami terytorialnymi, współfinansowanej przez Senat RP;
 - Realizacja programu nauki pływania dla uczniów klas III szkół podstawowych.
8. Opieka, pomoc społeczna i edukacja prozdrowotna - organizowanie pomocy materialnej dla uczniów:
- Stypendia i zasiłki szkolne dla uczniów na wszystkich poziomach edukacyjnych, stypendia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych w ramach projektu „Wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży wiejskiej poprzez programy stypendialne” ze ZPORR oraz stypendia dla uczniów z obszarów popegeerowskich);
 - Dofinansowanie zakupu podręczników dla dzieci 6-letnich, realizujących roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne, i dla uczniów w klasach I-III szkół podstawowych oraz klasach I gimnazjów, a także zakupu mundurków w szkołach podstawowych i gimnazjach (jednorazowa realizacja) w ramach rządowego programu „Wyprawka szkolna”;
 - Realizacja akcji „Pij mleko codziennie”, polegająca na dofinansowaniu z budżetu miasta realizacji rządowego programu „Szklanka mleka”;
 - Organizowanie dzieciom z rodzin najbardziej potrzebujących, najbiedniejszych, patologicznych, żyjących w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych od alkoholu oraz rodzinom dotkniętym wykluczeniem społecznym lub nim zagrożonym - bezpłatny wypoczynek w ramach akcji „LATO”. Średnio rocznie z takiej opieki wakacyjnej korzystało ok. 500 dzieci.
9. Finansowanie zadań oświatowych – opracowanie i wdrożenie lokalnych standardów organizacji oświaty oraz zapewnienia jednolitych zasad i standardów finansowania poszczególnych typów szkół i placówek:
- Zastosowanie w gimnazjach standaryzacji zatrudnienia w oparciu o oświatowy bon organizacyjny - od roku szkolnego 2008/09. Od tego czasu gimnazjom przysługują limity etatów pedagogicznych, zależne od liczby uczniów, oraz limity etatów administracji i obsługi - zależne od liczby etatów nauczycielskich realizowanych na terenie szkoły;

- Wdrożenie bonu organizacyjnego w szkołach podstawowych – od roku szkolnego 2009/10;
- Wprowadzenie systemu przydzielania szkołom godzin na zajęcia pozalekcyjne, tzw. godziny miejskie określającego liczbę godzin przypadających na oddział na danym etapie kształcenia - od roku szkolnego 2006/07.

III. Zamierzenia i wnioski na przyszłość

Prawidłowość i skuteczność realizacji Kierunków polityki oświatowej miasta Opola na lata 2006 – 2010 uzasadnia kontynuację podejmowanych wcześniej działań w ustalonych obszarach. Biorąc pod uwagę, że w najbliższych latach w systemie edukacji będą dokonywane zmiany: nowa podstawa programowa, upowszechnienie edukacji przedszkolnej, zmiany systemowe w poradnictwie psychologiczno – pedagogicznym, zmodernizowany nadzór pedagogiczny, a także modernizacja szkolnictwa zawodowego, należy uwzględnić, w kierunkach polityki oświatowej na najbliższe lata działania umożliwiające właściwe wdrożenie przewidywanych zmian.

Dla realizacji powyższych celów zasadnym byłoby podjęcie i realizacja m. in. następujących zadań:

- Kształcenie i doskonalenie kadry pedagogicznej dla właściwej realizacji wprowadzanych zmian,
- Racjonalizacja sieci szkół i placówek oświatowych pod kątem nowych wyzwań edukacyjnych,
- Dalszy rozwój jakościowy edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej,
- Wdrażanie zmian organizacyjnych i merytorycznych w systemie kształcenia zawodowego - tworzenie branżowych centrów kształcenia zawodowego,
- Dostosowywanie w kontekście regionalnym kierunków kształcenia w szkołach zawodowych do wymagań zmieniającego się rynku pracy,
- Wdrażanie zmian w organizacji systemu poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego w Opolu,
- Wielokierunkowe przystosowywanie szkół do efektywnego kształcenia uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych i możliwościach psychofizycznych,
- Wspomaganie procesu kształcenia młodzieży poprzez udział w projektach rozwojowych, systemowych oraz międzynarodowych – dalsze pozyskiwanie środków finansowych pochodzących z funduszy europejskich,
- Podejmowanie przedsięwzięć wpływających na jakość kształcenia oraz atrakcyjność oferty edukacyjnej miasta Opola (tworzenie i wdrażanie programów, projektów, innowacji i eksperymentów, przedsiębiorczość, oferta zajęć pozalekcyjnych, współpraca z pozaszkolnymi miejscami nauki, wprowadzanie nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych),
- Rozwój bazy i wyposażenie szkół pod kątem nowych zadań edukacyjnych.

Wnioski wynikające z realizacji pięcioletnich kierunków polityki oświatowej miasta Opola w połączeniu z zamierzeniami i wyzwaniami edukacyjnymi staną się podstawą do opracowania kolejnej perspektywicznej strategii rozwoju oświaty w mieście na lata 2011 – 2015.

Opracowała:
Irena Koszyk
Naczelnik Wydziału Oświaty